



بانک ملی ایران
اداره تحقیقات و برنامه ریزی

طرح تفصیلی

مشارکت مالی مضاربه

Modarebah Financial Sharing

(MFS)

زیر سیستم بانکداری مشارکت در سود و زیان راستین

(PLS)

طراحی، راهبری و تدوین: دکتر بیژن بیدآباد

ویرایش سوم

۱۳۸۷-۱۳۹۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَبِشْرٍ شَتَعِينَ

پیشگفتار

بانک ملی ایران بعنوان بزرگترین بانک کشور در ایفای نقش اساسی خود در تجهیز و تخصیص منابع در جهت سلامت و رشد اقتصادی کشور، اقدام به طرح ابداعات مالی جدیدی در زمینه بانکداری مشارکت در سود و زیان نمود که از آن جمله می‌توان به طرح حاضر یعنی مشارکت مالی مضاربه MFS اشاره نمود که زمینه را برای سپرده‌گذاران و مشارکت آنها در طرح‌های تجاری فراهم می‌آورد. استقرار واقعی نظام بانکداری اسلامی بدون ربا می‌تواند بسیاری از معضلات اقتصادی و مالی مهم در سطح جهان را مرتفع نماید که در این باره نظرات بسیار زیادی توسط کارشناسان اقتصادی مطرح گردیده و در این راستا بانک ملی نیز تلاش نمود تا با تدوین شیوه‌های صحیح و اجرائی بانکداری اسلامی قدمی در جهت توسعه نظام بانکداری اسلامی بردارد که به نوبه خود در سطح جهان بدیع می‌باشد.

این مجلد در دنباله طرح بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS می‌باشد که مشخصاً طرح مشارکت مالی در مضاربه MFS را مطرح می‌نماید. این طرح به عنوان زیرمجموعه‌ای از طرح بانکداری مشارکت در سود و زیان می‌باشد و در این ارتباط دستورالعمها و تشکیلات و سازمان و رویه‌های گردش کار و سازوکارهای الکترونیک و قراردادهای و فرمهای مربوطه، مشابهت بسیار زیادی با مفاد مطرح شده در طرح بانکداری مشارکت در سود و زیان دارند و لذا بسیاری از موارد لازم که در این طرح به آنها اشاره شده است را می‌توان در گزارشات تفصیلی طرح بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS یافت.

تیم کارشناسی از تخصصهای مرتبط و با راهنمایی و هدایت آقای دکتر بیژن بیدآباد مشاور اداره تحقیقات و برنامه‌ریزی بانک ملی ایران تلاش بسیاری در تدوین و ارائه این طرح نمودند که جا دارد که

از ایشان و کلیه ارکان بانک که در این راستا با اداره تحقیقات و برنامه‌ریزی نهایت مساعدت را مبذول داشتند قدردانی نماید. سرکار خانم ژینا آقاییگی معاونت اداره تحقیقات و برنامه‌ریزی شخصاً عهده‌دار هماهنگی این طرح بودند و بدینوسیله از زحمات ایشان قدردانی می‌گردد. آقای دکتر بیژن بیدآباد بعنوان مشاور و طراح اصلی طرح همگام با کارشناسان و نمایندگان ادارات مختلف بانک، آقایان آذرننگ امیراستوار کارشناس اداره حقوقی و دعاوی، ابوالفضل هزاوه معاونت اداره کل بررسی طرح‌ها، علیرضا شفیعی معاونت اداره کل تسهیلات اعتباری، سعید نفیسی زبده سرائی معاونت اداره کل حسابداری و بودجه، علیرضا مهدی‌زاده و علی حیات‌داودی کارشناسان اداره کل بررسی طرح‌ها، بیژن حسین‌پور رئیس شعبه خیابان فلسطین شمالی، سید علی حسینی و اکبر شالی از اداره سازمانها و روشها، محمد کاشفی کارشناس اداره کل عملیات ارزی، محمود الهیاری فرد کارشناس اداره تحقیقات و برنامه‌ریزی، محمد صفایی‌پور کارشناس اداره تحقیقات و برنامه‌ریزی، علی کوثری کارشناس اداره کل بازرسی، باقر عین‌اله زاده کارشناس اداره تحقیقات و برنامه‌ریزی و خانم‌ها مهستی نعیمی معاونت اداره حقوقی و دعاوی، نادیا خلیلی ولایی کارشناس اداره تحقیقات و برنامه‌ریزی و شاکری کارشناس اداره کل تسهیلات اعتباری در مراحل مختلف یا بعضاً تمام مراحل تدوین بانکداری مشارکت مالی در مضاربه بانک ملی حضوری فعال داشتند و جا دارد که از تلاش ایشان قدردانی نماید.

امید است مشارکت مالی در مضاربه (MFS) بانک ملی راه این سنت حسنه اسلامی را در سایر بانکهای داخلی و همچنین بانکهای خارجی بگشاید و موجبات توسعه و اثربخشی بیشتری را در زمینه بانکداری اسلامی در سراسر گیتی فراهم آورد.

مسعود صفرزاده نساجی
رئیس اداره تحقیقات و برنامه‌ریزی

خلاصه

اداره تحقیقات و برنامه‌ریزی بانک ملی ایران در جهت تدوین طرح‌های بانکداری اسلامی تلاش گسترده‌ای را آغاز نمود که منجر به برداشتن گام‌های اصولی قابل توجهی برای اجرایی نمودن مشارکت واقعی در سود و زیان شد. طرح حاضر یعنی «طرح مشارکت مالی مضاربه MFS» یکی از زیرسیستم‌های «طرح تفصیلی بانکداری مشارکت در سود و زیان (PLS)» است.

در «طرح مشارکت مالی مضاربه MFS» صرفنظر از اینکه بانک دولتی و یا خصوصی باشد اساس تعیین نرخ بهره برای مضاربه نرخ بازدهی مضاربه در بخش حقیقی اقتصاد می‌باشد و بانک بعنوان واسطه و جوه با دریافت حق العمل کاری و در مقام وکیل و یا عامل، کارمزد دریافت نموده و در عوض ضمن ارائه خدمات مدیریت سرمایه به سپرده‌گذار منابع وی را برای مشارکت در فعالیت تجاری مضارب فراهم می‌آورد. بازدهی ناشی از انجام این فعالیت به صاحبان منابع پولی یعنی سپرده‌گذار و مجری (مضارب) منتقل می‌شود. بر این اساس بانکهای عامل می‌توانند سپرده‌گذار را بر اساس وکالت و تشخیص سپرده‌گذار در طرح‌های مضاربه مورد نظر سپرده‌گذار سرمایه‌گذاری نموده و بازدهی حاصل از مضاربه را بین سپرده‌گذاران (مالک یا مالکین) و عامل (مضارب) تقسیم نمایند. سود و زیان واقعی بر اساس ضوابط مربوطه بین آنان در چارچوب دستورالعملهای مدون تقسیم خواهد شد. در این رابطه بانک در اجرای وظیفه واسطه‌گری مالی خود منافع حاصل از سرمایه‌گذاری را پس از کسر حق‌العمل به صاحبان منابع پولی یعنی سپرده‌گذاران انتقال می‌دهد.

بانک در قالب عقد جعاله با سپرده‌گذار و عقد مضاربه با عامل (مضارب/ مجری)، قراردادهایی بین

سپرده‌گذار، مضارب و بانک تدوین نموده تا بر اساس نظر سپرده‌گذاران در مضاربه مورد نظر ایشان در سود و یا زیان مشارکت مالی در مضاربه با مضارب را فراهم آورد. بانک از محل ارائه این خدمات اقدام به کسب حق العمل بعنوان درآمد می‌نماید.

در این طرح نیز بانک واحدی است که به نمایندگی سپرده‌گذار منابع سپرده‌ایی سپرده‌گذار را به متقاضیان منابع اعتباری برای مضاربه تخصیص می‌دهد و طبق قراردادهای مشخص سود یا زیان حاصله، بین سپرده‌گذار، بانک و مضارب تقسیم می‌شود. توضیح اینکه، توزیع سود صرفاً فی ما بین مالک و مضارب خواهد بود و بانک حق العمل دریافت خواهد نمود و در صورتی که بانک خود در مقام مالک بخشی یا تمام منابع مورد نیاز مضارب را تامین نماید سود بین بانک و سایر سپرده‌گذاران و مضارب توزیع خواهد گردید. قراردادهای تنظیمی بانک با هر کدام از طرفین می‌تواند بر مبنای کارمزد و یا بر مبنای مشارکت در سود یا زیان باشد. مجری (مضارب) شخصیتی حقیقی و یا حقوقی است که منابع نقدی مالک را طبق قرارداد مشخص اخذ و اقدام به فعالیت مضاربه مشخص می‌نماید. مالک عهده‌دار سرمایه نقدی مورد نیاز مضارب می‌گردد و مضارب به منظور حسن اجرای تعهدات خود تضمین مناسب به بانک ارائه می‌نماید. همچنین امین واحدی است که امور نظارتی فرآیند مشارکت در تامین مالی مضاربه را به نمایندگی از طرف بانک در خصوص حسن اجرای طرح به عهده دارد.

در بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS ابزارها و ابداعات مالی بدیعی نظیر گواهی مشارکت و گواهی پذیره استفاده شد و بانک با صدور و ارائه گواهی مشارکت و ایجاد بازار ثانویه معاملات گواهی مشارکت/پذیره و طراحی سبد گواهی مشارکت/پذیره، در فعال نمودن و افزایش کارایی بازارهای پولی و مالی حرکت و تحولات مهمی ایجاد خواهد کرد. با استفاده از همین زیربنا، «طرح مشارکت مالی

مضاربه MFS قابل اجرا بوده و در اصل شرایط خاص مشارکت را برای طرح‌های مضاربه فراهم می‌آورد.

گواهی مشارکت برگه‌های بی‌نامی است که به قیمت اسمی مشخص و برای مدت معین (مدت زمان اجرای طرح مضاربه) توسط شعبه بانكداری مشارکت در سود و زیان منتشر می‌شود. دارندگان این گواهی‌ها به نسبت قیمت اسمی و مدت زمان مشارکت در سود حاصل از اجرای طرح مضاربه مربوطه شریک می‌باشند. این گواهی به عنوان یک دارایی با قابلیت خرید و فروش اینترنتی به صورت دیجیتالی صادر می‌گردد. دارندگان گواهی مشارکت می‌توانند از طریق شبکه‌های ارتباطی اینترنت و یا گیشه بانك اقدام به خرید و فروش این برگه‌ها نموده و لذا این گواهی به صورت یک دارایی قابلیت خرید و فروش بین‌المللی می‌یابد.

سپرده‌گذار از طریق مراجعه به پورتال اطلاع‌رسانی سامانه اینترنتی بازار ثانویه گواهی‌های مشارکت/پذیره/آتی یا پس از مراجعه به یکی از شعب مجری طرح مشارکت در سود و زیان و مشاوره با کارشناس مربوطه در باجه اطلاع‌رسانی با انواع محصولات مشارکت، شرایط و مقررات سپرده‌گذاری و انصراف آشنایی کامل پیدا نموده و طرح مورد نظر خود را انتخاب می‌نماید. پس از انعقاد قرارداد و ثبت آن، سیستم به صورت خودکار اقدام به صدور گواهی مشارکت می‌نماید. در پایان دوره مشارکت باجه حسابداری/ممیزی پس از دریافت اطلاعات مربوط به نحوه محاسبه سود و زیان طرح اقدام به محاسبه و پرداخت سود به مشتری می‌نماید.

مضارب نیز با مراجعه به شعب طرح مشارکت در سود و زیان پیشنهاد مشارکت مالی در مضاربه را به بانك ارائه می‌نماید. سپس ضمن اطلاع‌رسانی به مضارب (مجری) در خصوص شرایط و مقررات

مشارکت از طریق پورتال اطلاع رسانی بازار ثانویه گواهی مشارکت/پذیره/آتی یا باجه اطلاع رسانی در شعب مجری طرح مشارکت در سود و زیان، وجه مربوطه به ارائه پیشنهاد (مطابق دستورالعمل مربوطه) از مضارب (مجری) و اطلاعات مربوط به طرح پیشنهادی شامل طرحنامه، توجیه اقتصادی، فنی و مالی طرح و سایر اطلاعات مربوطه از مجری (مضارب) اخذ می‌گردد.

واحد ارزیابی مجریان بر اساس سوابق مجری (مضارب) (در صورت وجود) و نیز بر اساس دستورالعمل‌های مربوطه اقدام به ارزیابی مجری (مضارب) نموده و در صورت احراز توانایی فنی و اهلیت مجری (مضارب) گزارش مربوطه را به واحد ارزیابی طرح ارسال می‌نماید. در صورت مثبت بودن ارزیابی طرح بر اساس دستورالعمل‌های مربوطه نوع و میزان وثایق یا تضمینات مربوطه را تعیین نموده و مراتب را به اطلاع مجری می‌رساند. پس از انعقاد قرارداد منابع درخواستی و مصوب در قالب قرارداد مضاربه در اختیار مجری (مضارب) قرار خواهد گرفت. و کلیه مدارک و مستندات طبق دستورالعمل مربوطه شامل شرح موضوع و کالای مورد مضاربه، بودجه بندی، برنامه زمان بندی، منابع مورد نیاز و نحوه مصرف منابع، نحوه اجرای طرح، فازبندی، نحوه کنترل کیفیت، نحوه گزارش دهی و چگونگی اتمام و تحویل طرح می‌بایست توسط مضارب به امین طرح تحویل گردد. گزارشهای نظارت بر اجرای طرح و کیفیت کار مضارب می‌بایست در مقاطع زمانی از پیش تعیین شده در اختیار واحد حسابداری / ممیزی بانک قرار گیرد. بدیهی است گزارشهای امین طرح ملاک کلیه عملیات مضارب قرار خواهد گرفت. در پایان طرح و طبق دستورالعمل‌ها و فرمول‌های مربوطه میزان سود و زیان طرح و کارمزد سهم بانک توسط نرم افزار واحد حسابداری / ممیزی محاسبه خواهد گردید. سهم مضارب و سپرده گذار تعیین و به حسابهای مربوطه واریز خواهد شد. در صورت وجود گزارش یا صورتمجلس توقف توسط امین، میزان تاخیر و ضرر ناشی از تاخیر طبق دستورالعمل مربوطه تعیین و محاسبه می‌گردد.

کلیه عملیات بر اساس دستورالعملهای تدوین شده تحت عنوان «دستورالعمل احراز توانایی مجری» شامل نکاتی مبنی بر اهلیت فنی و اهلیت مالی و گروهبندی مجریان براساس طرح و نوع وثائق و تضمینات حسن انجام کار و ایفای تعهدات و سهم آورده مجری در سه گروه سبز و زرد و قرمز؛ «دستورالعمل تضمینات، وثایق و آورده‌ها»؛ «دستورالعمل مدارک و مستندات لازم جهت ارزیابی طرح»؛ «دستورالعمل دریافتی‌های بانک»؛ «دستورالعمل استانداردها و الزامات نظارت»؛ «دستورالعمل گزارش دهی مجری»؛ «دستورالعمل حسابداری و حسابرسی»؛ «دستورالعمل تغییر در زمانبندی و هزینه» شامل آثار تورم بر درآمد و هزینه و خالص بازدهی طرح و همچنین قصور ناشی از تاخیر در انجام تعهدات مجری و تغییر در زمانبندی؛ «دستورالعمل مشارکت جدید (افزایش سرمایه در حین انجام طرح)»؛ «دستورالعمل تسویه حساب با مجری»؛ «دستورالعمل داوری (حکمت)»؛ «دستورالعمل فورس ماژور»؛ «دستورالعمل تنظیم قراردادهای بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS» شامل گواهی مشارکت/پذیره/آتی و قراردادهای بانک با سپرده‌گذار، قرارداد مشارکت بانک با مجری، قرارداد بانک با امین؛ «دستورالعمل صلاحیت امین»؛ «دستورالعمل انصراف سپرده‌گذار و تسویه پیش از موعد»؛ «دستورالعمل معاملات گواهی مشارکت/پذیره»؛ «سامانه اینترنتی «بازار ثانویه گواهی مشارکت/پذیره» شامل پورتال اطلاع رسانی، ثبت نام و عضویت، پیشنهاد خرید/فروش، ارتباط فروشنده و خریدار گواهی مشارکت، ثبت و استعلام می‌باشد.

ساختار و تشکیلات بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS نیز با توجه به تعاریف فوق در قالب «کمیته راهبردی بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS»، «گروه کارشناسی تفسیر و بازنگری مقررات و فرآیندهای بانکداری مشارکت در سود و زیان» و «اداره PLS» با «واحد حقوقی» و «واحد ارزیابی طرحها» و «واحد ممیزی (محاسبات)» و «واحد مدیریت مهندسی مالی» و «واحد امین» و «شعبه مشارکت

در سود و زیان PLS» با «دایره اطلاع‌رسانی و ارائه خدمات مشاوره» و «دایره صندوق» تعریف شده است.

همین ساختار برای «طرح مشارکت مالی مضاربه MFS» مورد استفاده قرار می‌گیرد.

امید است این تلاش بتواند منشاء خدمات مفیدی برای عموم استفاده‌کنندگان آن باشد.

بیژن بیدآباد

پائیز ۱۳۸۹

فهرست مطالب

| | |
|---------|--|
| ۳..... | پیشگفتار |
| ۵..... | خلاصه |
| ۱۲..... | بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS |
| ۱۵..... | مفاهیم کلیدی |
| ۱۸..... | عقد مضاربه و ویژگی‌های قانونی آن |
| ۲۰..... | الزامات قرارداد مضاربه |
| ۲۱..... | اخذ تامین وثیقه و بیمه اموال موضوع مضاربه و وثائق |
| ۲۲..... | نحوه تسویه قرارداد مضاربه در پایان مدت قرارداد |
| ۲۲..... | موارد انحلال مضاربه |
| ۲۳..... | متن قانون مدنی در مضاربه |
| ۲۶..... | طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) |
| ۲۷..... | موضوع مضاربه |
| ۲۸..... | سرمایه مضاربه |
| ۲۸..... | افزایش سرمایه |
| ۲۹..... | مدت مضاربه |
| ۳۰..... | نظارت |
| ۳۱..... | تسهیم سود |
| ۳۴..... | وظائف مضارب |
| ۳۵..... | سایر شرایط |
| ۳۷..... | عملیات مجری (مضارب) |
| ۴۱..... | عملیات سپرده‌گذار |
| ۴۶..... | دستورالعمل‌های مرتبط |
| ۴۷..... | ساختار و تشکیلات بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS |
| ۴۹..... | ضمائم |
| ۴۹..... | فرم‌ها |

بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS

به منظور افزایش مشارکت اقتصادی شبکه بانکی در فعالیتهای اقتصادی و قابلیت مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولت یا بخش خصوصی، در این فعالیتها و نیز افزایش کارایی واسطه‌گری مالی و تجهیز و تخصیص بهینه منابع مالی، بانک ملی با انجام مطالعات و بررسی‌های بسیار در این زمینه، ضرورت اجرائی شدن معاملات بر مبنای مشارکت واقعی سرمایه‌گذار (سپرده‌گذار) در سود و زیان طرحها را از اولویت فعالیتهای بانکی دانسته و بر این اساس ضمن مشخص نمودن جایگاه و وظایف بانک، سپرده‌گذار و مجری در طرح مربوطه، نسبت به معرفی محصولات و خدمات مورد نظر و دستورالعملهای مربوطه اقدام نمود که توضیحات لازم به تفصیل در گزارش تفصیلی طرح بانکداری مشارکت در سود و زیان ارائه شده است. لکن اینجا به اجمال می‌توان گفت، در این طرح بانک ملی بر آن است که، نرخ بازدهی حاصل از سرمایه‌گذاری منابع پولی سپرده‌گذاران متغیر و بر اساس وضعیت بازدهی طرح محاسبه و با توجه به رویکرد جدید نظام بانکداری اسلامی ایران بر مبنای حذف سود ثابت و جایگزینی آن با سود متغیر بر مبنای بازدهی بخش حقیقی اقتصاد، حرکت به سمت عقود مشارکتی، و یا سود با توافق طرفین معامله (در موارد معین و با شرایط مشخص) تعیین گردد. و لذا حرکت منابع پولی به سمت معاملات انتفاعی پربازده امری اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. این امر سود و بازدهی حاصل از معاملات را افزایش خواهد داد. در این رابطه بانک در اجرای وظیفه واسطه‌گری مالی خود منافع حاصل از سرمایه‌گذاری را پس از کسر حق العمل کاری در قالب عاملیت به صاحبان منابع پولی یعنی سپرده‌گذاران انتقال می‌دهد.

این طرح براساس سه نوع محصول یا خدمت بانکی (محصول مشارکت در طرح خاص، مشارکت در بسته‌ای از چند طرح، مشارکت در سود و زیان شعبه مجری طرح مشارکت در سود و زیان) طراحی گردیده است. بانک براساس عقد جعاله، با سپرده‌گذار قراردادی تنظیم تا بر اساس نظر سپرده‌گذاران در یکی از سه محصول اشاره شده در سود و یا زیان مشارکت آنها را با مجری فراهم آورد و در طرف دیگر براساس عقد مشارکت مدنی با مجری یا مجریان وارد معامله خواهد شد و از این طریق بعنوان نهادی که با اخذ حق الجعاله یا حق العمل شرایط تجهیز منابع سپرده‌ای و تخصیص آنها به سرمایه‌گذاری را بین سپرده‌گذار (که در این حالت تأمین کننده منابع مالی سرمایه‌گذاری است) و مجری (که عملیات اجرایی سرمایه‌گذاری را بعهده دارد) فراهم آورده و سود و یا زیان حاصل از سرمایه‌گذاری را در چارچوب توافقات حین قرارداد به تأمین کننده منابع یعنی سپرده‌گذار منتقل می‌نماید. بانک از محل ارائه این خدمات اقدام به کسب درآمد بعنوان حق العمل یا سهمی از سود (یا زیان) طرح سرمایه‌گذاری می‌نماید. بر این اساس بانکهای عامل بر اساس عقود مشارکتی می‌توانند سپرده‌های سرمایه‌گذاری را بصورت مشاع و یا بر اساس تشخیص سپرده‌گذار (در محصولات خاص اول یا دوم) و یا تشخیص خود (در محصول نوع سوم) در طرح و یا طرح‌های مورد نظر سرمایه‌گذاری نموده و بازدهی حاصل از سرمایه‌گذاری را پس از کسر درآمد بانک بعنوان کارمزد یا بعنوان سهمی از سود یا زیان طرح بین سپرده‌گذاران تقسیم نمایند.

در بانکداری اسلامی صرفنظر از اینکه بانک دولتی و یا خصوصی باشد اساس تعیین نرخ‌های بهره بانکی بر مبنای نرخ بازدهی بخش حقیقی اقتصاد می‌باشد و اجرای این امر موجب شفافیت بیشتر فعالیتها و افزایش کارائی عملیات بانکی گردیده و بانکها نیز بعنوان واسطه و جوه با دریافت حق العمل کاری و در مقام عامل کارمزد مربوطه را دریافت نموده و تمامی بازدهی ناشی از امور سرمایه‌گذاری چه به صورت سود و یا زیان به صاحبان منابع پولی یعنی سپرده‌گذار منتقل می‌شود. با توجه به مراتب فوق با حذف سود

ثابت و جایگزینی سودی مرتبط با نرخ بازدهی سرمایه‌گذاری و حرکت به سمت عقود مشارکتی، سود و زیان واقعی بر اساس ضوابط مربوطه و توافق طرفین معامله در چارچوب دستورالعملهای مرتبط قابل تقسیم خواهد بود.

این شیوه بانکداری دارای تشکیلات و سازمان خاصی خواهد بود، تا بانک بتواند بنحو احسن به وظایف خود عمل نماید و در این رابطه ساختارهای سازمانی و گردش کار براساس دستورالعملهای تدوین شده مشخص گردیده‌اند.

در بانکداری مشارکت در سود و زیان ابزارها و ابداعات مالی بدیعی نظیر گواهی مشارکت و گواهی پذیره و گواهی آتی استفاده می‌شود و بانک با صدور و ارائه گواهی مشارکت/پذیره/آتی و ایجاد بازار ثانویه معاملات گواهی مشارکت/پذیره/آتی و طراحی سبد گواهی مشارکت/پذیره، در فعال نمودن و افزایش کارایی بازارهای پولی و مالی حرکت و تحولات مهمی ایجاد خواهد کرد.

مفاهیم کلیدی

مشارکت در سود و زیان (PLS):¹ مشارکت سپرده‌گذاران در سود و زیان طرح‌های سرمایه‌گذاری

بر مبنای نرخ بازدهی حقیقی طرح و به منظور پیاده‌سازی بانکداری اسلامی.

مضاربه: عقدی است که به موجب آن احد از متعاملین سرمایه می‌دهد با قید اینکه طرف دیگر (مضارب یا

عامل) با آن تجارت کرده و در سود آن شریک باشند.

بانک در بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS: بانک واحدی است که به نمایندگی از طرف

سپرده‌گذار منابع سپرده‌ای سپرده‌گذار را به متقاضیان منابع اعتباری تخصیص می‌دهد و طبق قراردادهای

مشخص سود یا زیان حاصله، بین سپرده‌گذار، بانک و سرمایه‌گذار تقسیم می‌شود. قراردادهای تنظیمی

بانک با هر کدام از طرفین می‌تواند بر مبنای کارمزد و یا بر مبنای مشارکت در سود یا زیان باشد.

بانک به عنوان وکیل سپرده‌گذار موظف به حفظ حقوق سپرده‌گذار بوده و در این راستا باید کلیه

امکانات تخصصی خود را برای حفظ منافع وی بکار برد.

شعبه PLS: اجرای بانکداری مشارکت در سود و زیان در شعبه‌ای منتخب به نام شعبه PLS انجام گرفته

که علاوه بر انجام وظایف متعارف بانکداری، از واحدهای جدید نظیر واحد اطلاع‌رسانی و ارائه خدمات

¹. Profit and Loss Sharing

مشاوره برخوردار بوده تا سپرده گذاران و مجریان به نحو مطلوب از فرآیند PLS آگاهی یافته و همچنین دایره صندوق این شعبه علاوه بر وظایف متعارف از باجه‌ای جهت معاملات گواهی مشارکت/پذیره برخوردار خواهد بود.

گواهی مشارکت: برگه‌های بی‌نامی است که به قیمت اسمی مشخص و برای مدت معین (مدت زمان اجرای طرح سرمایه گذاری) توسط شعبه بانکداری مشارکت در سود و زیان منتشر می‌شود. دارندگان این برگه‌ها به نسبت قیمت اسمی و مدت زمان مشارکت در سود حاصل از اجرای طرح مربوطه شریک می‌باشند و بانک در ازای دریافت حق الجعالة اقدام به ارائه خدمات مدیریت سرمایه به سپرده گذاران که بنا به درخواست ایشان در یکی از سه نوع محصولات بانک خواهد بود، سرمایه گذاری می‌نماید.

خصوصیات گواهی مشارکت: بی‌نام بودن، قابل انتقال به غیر، قابلیت خرید و فروش در بازار ثانویه مجازی و بازار بورس، درآمد زا بودن معاملات برای بانک (نیم در هزار از طرفین)، تعیین قیمت بر حسب مکانیزم عرضه و تقاضا در بازار ثانویه اینترنتی، تسویه قطعی با آخرین مالک گواهی، امکان خصوصی یا دولتی بودن و حقیقی یا حقوقی بودن مشتریان محصولات، از جمله خصوصیتی است که گواهی‌های مشارکت دارای آن هستند.

امین: واحدی است که امور نظارتی فرآیند مشارکت در سود و زیان PLS را به نمایندگی از طرف بانک در خصوص حسن اجرای طرح، کنترل عملیات اجرایی در مقایسه با برنامه‌های اعلام شده، نحوه تخصیص منابع و چگونگی مصرف بهینه آنها،... با استفاده از شاخصهای کلیدی و رسیدگی به صورتهای مالی را به عهده دارد.

پوشش‌های مالی: برای کاهش مخاطرات احتمالی مختلف از ابزارهای مالی بیمه بخشی از سرمایه طرح و استفاده از بیمه‌های مسئولیت، مهندسی و حوادث در نظر گرفته شده است.

حکمیت: حل و فصل کلیه اختلافات فی مابین بانک، سپرده‌گذار و مجری طرح و غیره که رابطه حاکم بر آنان براساس بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS بوده و با رعایت مفاد توافق فی مابین و قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی قابلیت اجرا یافته و حسب توافق طرفین با ارجاع ماموریت قضائی به شخص یا اشخاص مرضی الطرفین که با تجویز قانون به حکمیت (داوری) می‌باشد، مشروعیت می‌یابد.

فورس ماژور: حادثه‌ای غیر مترقب است که نتوان از آن اجتناب کرد و خارج از کنترل طرفین قرارداد بوده و لذا انجام تعهد برای آنان مقدور نشده و شخص نمی‌تواند خود را با یک قاعده حقوقی تطبیق دهد.

مضارب: مجری شخصیتی است حقیقی یا حقوقی که سهم الشرکه نقدی مالک یا سپرده‌گذار را طبق قرارداد مشخص به امر مضاربه در فعالیت تجاری خاص بکار می‌گیرد تا فعالیت بازرگانی مشترکی را ترتیب دهد.

عقد مضاربه و ویژگی‌های قانونی آن

به موجب ماده ۵۴۶ قانون مدنی، مضاربه عقدی است که به موجب آن احد از متعاملین سرمایه می‌دهد با قید اینکه طرف دیگر (مضارب) با آن تجارت کرده و در سود آن شریک باشند. صاحب سرمایه مالک یا مالک و عامل، مضارب نامیده می‌شود. در دستورالعمل اجرائی مضاربه و آئین نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا، مضاربه به این شرح تعریف شده است که: مضاربه قراردادی است که به موجب آن یکی از طرفین (مالک) عهده دار تأمین سرمایه (نقدی) می‌گردد با قید اینکه طرف دیگر (عامل یا مضارب) با آن تجارت کرده و در سود حاصله هر دو طرف شریک باشند.

به موجب ماده ۵۵۰ قانون مدنی مضاربه عقدی است جایز و مالک و عامل (مضارب) در نتیجه این عقد ملزم به ادامه آن نبوده و هر وقت هر یک از طرفین بخواهند می‌توانند آن را بر هم زده و فسخ نمایند. لذا در قراردادهای مضاربه به منظور پرهیز از جواز آن، عامل (مضارب) متعهد به عدم فسخ قرارداد می‌گردد. لیکن بانک به منظور اعمال نظارت در معامله حق خود را ساقط نخواهد کرد تا هرگاه متوجه تخلف یا تخلفات عامل (مضارب) گردید، بتواند با فسخ قرارداد، اصل سرمایه را مسترد کند و شرایط قرارداد را اعمال نماید. حتی براساس ماده ۵۲۲ قانون مدنی ذکر مدت در عقد مضاربه آن را لازم نمی‌نماید. لکن پس از پایان مدت، عامل (مضارب) می‌تواند با اجازه مالک معامله بنماید. در اعطای تسهیلات مضاربه بانکها مکلفند تعیین مدت کنند و این مدت به موجب ماده ۹ دستورالعمل اجرائی مضاربه حداکثر ۱ سال است و در موارد استثنائی با اجازه بانک مرکزی قابل افزایش است.

در مضاربه به ۳ رکن اصلی آن بایستی توجه کرد که عبارت از سرمایه، کار، سود می‌باشد.

وفق ماده ۵۴۷ قانون مدنی سرمایه در عقد مضاربه بایستی وجه نقد باشد و منظور از وجه نقد، پول رسمی و رایج کشور است. وجه نقد اعم از ارزهای خارجی می‌باشد زیرا در تجارت خارجی، ارز، سرمایه تلقی می‌گردد و توان تبدیل آن به هم ارز ریالی وجود دارد.

براساس ماده ۴ دستورالعمل اجرائی مضاربه، سرمایه ممکن است یکجا یا تدریجی و بر حسب نیاز در اختیار عامل (مضارب) قرار داده شود. لکن میزان سرمایه‌گذاری می‌بایستی معلوم و معین باشد.

رکن دوم در عقد مضاربه کار است که منظور امور بازرگانی و تجاری است. فلذا در امور غیربازرگانی و تجاری، قرارداد مضاربه، منعقد نمی‌گردد. اعمال تجاری و بازرگانی اعمال احصاء شده در ماده ۲ قانون تجارت ایران می‌باشد.

تجارت موضوع عقد مضاربه ممکن است، مطلق یا مقید باشد. در صورت مطلق بودن، عامل (مضارب) با رعایت صرفه و صلاح مالک و عرف می‌تواند به هر نوع عمل تجاری دست بزند و در صورت مقید بودن، عامل (مضارب) می‌بایستی فقط به تجارت مورد نظر مالک بپردازد. در قرارداد با بانک، عمل تجاری مورد نظر می‌بایستی معلوم شود و عامل (مضارب) حق انجام معامله دیگری ندارد و در صورت تخلف ضامن است و باید از عهده خسارت وارده به مالک برآید. طبق ماده ۵۵۴ قانون مدنی در عقد مضاربه، عامل (مضارب) حق ندارد با سرمایه مالک با دیگری مضاربه کند و یا سرمایه مالک را به غیر واگذاری نماید. مگر از طرف مالک، مجاز به این امر باشد. همچنین براساس ماده ۵۵۵ قانون مدنی، باید اعمالی را که برای نوع تجارت متعارف و مرسوم بلد و زمان است، بجا آورد و چنانچه اعمالی را که خود شخصاً انجام دهد که عرفاً بایستی به اجیر رجوع می‌گردید، مستحق اجرت آن نخواهد بود. لکن برای انجام کار

اگر به کارگر یا اجیر اجرت وی را پردازد، می تواند اجرت مزبور را به حساب هزینه های مضاربه منظور کند.

الزامات قرارداد مضاربه

- ممنوعیت عامل (مضارب) در واگذاری سرمایه به غیر و انجام عملیات مضاربه توسط شخص عامل (مضارب) در ماده ۶ دستورالعمل اجرائی مضاربه قید گردیده است.
- نظر به اینکه نتیجه عملیات مضاربه می تواند صد در صد منطبق با پیش بینی و بررسی های انجام شده نباشد و در عمل ممکن است، سود حاصل از پیش بینی و سود مورد انتظار کمتر یا بیشتر باشد، تعیین نسبت حداکثر سود توسط شورای پول و اعتبار بدون در نظر گرفتن سود مورد انتظار صحیح نمی باشد. فلذا ماده ۱۳ دستورالعمل اجرائی مضاربه واجد اثر نبوده و لازم است در آن تجدیدنظر شود.
- در هر صورت مالک و عامل (مضارب) در سود به نسبت های تعیین شده در قرارداد شریک خواهند بود. طبق ماده ۵۴۸ قانون مدنی نسبت های مذکور بایستی جزء مشاعی از کل منافع مانند ربع یا ثلث باشد. و معمولاً در قراردادهای سیستم بانکی این نسبت ها بصورت درصد مشاعی معین می شود. مانند ۳۰٪ بنابراین قرارداد رقم خاص به ریال یا تومان به عنوان سهم مالک یا عامل (مضارب) صحیح نیست و موجب خلل در عقد مضاربه می شود. این موضوع باید توجه شود که درج نسبت در تقابل با بهای ثابت آورده شده تا شراکت در سود با تغییر میزان سود برای مضارب و مالک بوجود آید. این موضوع در طرح مشارکت مالی مضاربه MFS از جهت اینکه نحوه تسهیم سود تابع فرمولهایی متناسب با سود می باشد اهمیت دارد که در قسمت تسهیم سود به آن اشاره خواهد شد.

- در خصوص جبران خسارت وارده بر اصل سرمایه به موجب ماده ۵۵۸ قانون مدنی اگر شرط شود که مضارب ضامن سرمایه خواهد بود و یا خسارت حاصله از تجارت متوجه مالک نخواهد شد، عقد باطل است. مگر اینکه بطور لزوم شرط شده باشد که مضارب از مال خود به مقدار خسارت با تلف مجاناً به مالک تملیک کند. فلذا با استفاده از مفاد ماده مذکور، وفق ماده ۱۲ دستورالعمل اجرائی مضاربه، جبران خسارت وارده بر اصل سرمایه به بانکها به موجب عقد صلح موضوع ماده ۸ این دستورالعمل پیش‌بینی‌های لازم گردیده است.

اخذ تامين وثيقه و بيمه اموال موضوع مضاربه و وثائق

با توجه به اینکه عامل (مضارب)، وکالتاً از طرف مالک با سرمایه مالک تجارت می‌کند و از آن محل اموالی خریداری می‌نماید، قبل از فروش آن اموال و ایجاد سود و تقسیم اموال، عامل (مضارب) حقی نسبت به آن اموال نداشته و مالک به منظور جبران زیان‌هایی که ممکن است به این اموال وارد شود، می‌تواند اموال موضوع مضاربه را بیمه کند. همچنین می‌توانند وفق ماده ۱۰ قانون مدنی تأمین و وثیقه مناسب اخذ نمایند. همچنانکه به منظور حسن اجرای تعهدات عامل (مضارب) و حصول اطمینان از انجام مضاربه می‌توانند از عامل (مضارب) اخذ وثیقه نمایند و در صورت لزوم مورد وثیقه را بیمه نمایند.

نحوه تسویه قرارداد مضاربه در پایان مدت قرارداد

در پایان مدت قرارداد، یا پایان دوره معامله (خرید و فروش) هر کدام زودتر محقق گردد عامل (مضارب) بایستی سهم سود مالک را به اضافه سرمایه بانک مندرج در ماده ۷ دستورالعمل اجرائی به بانک مسترد دارد. تقبل هر گونه هزینه دیگری از سوی بانک ممنوع است و به موجب ماده ۸ دستورالعمل مذکور عامل (مضارب) ضمن قرارداد سایر هزینه را طی عقد صلحی با بانک مصالحه نموده و عهده دار آن می‌گردد. در صورت تخلف از پرداخت سرمایه و سهم سود بانک، عامل (مضارب) به موجب قرارداد، مکلف به پرداخت جریمه تأخیر به نرخ مندرج در قرارداد می‌گردد.

اخذ هزینه‌های مورد قبول بانک در قرارداد مضاربه مندرج در ماده ۷ دستورالعمل اجرائی شامل موارد: قیمت خرید کالا، بیمه و حق ثبت سفارش، حمل و نقل، انبارداری، حقوق گمرگی و سود بازرگانی، هزینه‌های بانکی و هزینه‌های بسته‌بندی می‌باشد.

موارد انحلال مضاربه

به غیر از فسخ معامله که از موارد انحلال آن تلقی می‌گردد، به موجب ماده ۵۵۱ قانون مدنی عقد مضاربه در موارد ذیل خود به خود منفسخ می‌گردد.

(۱) در صورت فوت یا جنون یا سفه یکی از طرفین

(۲) در صورت مفلس شدن مالک

(۳) در صورت تلف شدن تمام سرمایه و ربح

۴) در صورت عدم امکان تجارتي که منظور طرفین بوده است

متن قانون مدنی در مضاربه

قانون مدنی مصوب ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ و اصلاحات بعدی آن مضاربه را اینگونه تعریف و مشخص می نماید:

ماده ۵۴۶ - مضاربه عقدی است که بموجب آن احد متعاملین سرمایه می دهد با قید اینکه طرف دیگر با آن تجارت کرده و در سود آن شریک باشند صاحب سرمایه مالک و عامل مضارب نامیده می شود.

ماده ۵۴۷ - سرمایه باید وجه نقد باشد.

ماده ۵۴۸ - حصه هریک از مالک و مضارب در منافع باید جزء مشاع از کل از قبیل ربع یا ثلث و غیره باشد.

ماده ۵۴۹ - حصه های مزبوره در ماده فوق باید در عقد مضاربه معین شود مگر اینکه در عرف منجزاً معلوم بوده و سکوت در عقد منصرف به آن گردد.

ماده ۵۵۰ - مضاربه عقدی است جائز.

ماده ۵۵۱ - عقد مضاربه به یکی از علل ذیل منفسخ می شود

(۱) در صورت موت یا جنون یا سفه احد طرفین.

(۲) در صورت مفلس شدن مالک.

۳) در صورت تلف شدن تمام سرمایه و ربح.

ماده ۵۵۲ - هرگاه در مضاربه برای تجارت مدت معین شده باشد تعیین مدت موجب لزوم عقد نمی شود لیکن پس از انقضاء مدت مضارب نمی تواند معامله بکند مگر به اجازه جدید مالک.

ماده ۵۵۳ - در صورتی که مضاربه مطلق باشد یعنی تجارت خاصی شرط نشده باشد عامل می تواند هر قسم تجارتی را که صلاح بداند بنماید ولی در طرز تجارت باید متعارف را رعایت کند.

ماده ۵۵۴ - مضارب نمی تواند نسبت به همان سرمایه با دیگری مضاربه کند یا آن را به غیر واگذار نماید مگر با اجازه مالک.

ماده ۵۵۵ - مضارب باید اعمالی را که برای نوع تجارت متعارف و معمول بلد و زمان است بجا آورد ولی اگر اعمالی را که برطبق عرف بایستی باجیر رجوع کند خود شخصاً انجام دهد مستحق اجرت آن نخواهد بود.

ماده ۵۵۶ - مضارب در حکم امین است و ضامن مال مضاربه نمی شود مگر در صورت تفریط یا تعدی.

ماده ۵۵۷ - اگر کسی مالی برای تجارت بدهد و قرار گذارد که تمام منافع مال مالک باشد در این صورت معامله مضاربه محسوب نمی شود و عامل مستحق اجرت المثل خواهد بود مگر اینکه معلوم شود که عامل عمل را تبرعاً انجام داده است.

ماده ۵۵۸ - اگر شرط شود که مضارب ضامن سرمایه خواهد بود و یا خسارات حاصله از تجارت متوجه مالک نخواهد شد عقد باطل است مگر اینکه بطور لزوم شرط شده باشد که مضارب از مال خود به مقدار خسارت یا تلف مجاناً به مالک تملیک کند.

ماده ۵۵۹ - در حساب جاری یا حساب به مدت ممکن است با رعایت شرط قسمت اخیر ماده قبل احکام مضاربه جاری و حق المضاربه به آن تعلق بگیرد.

ماده ۵۶۰ - به غیر از آنکه فوقاً مذکور شد مضاربه تابع شرایط و مقرراتی است که بموجب عقیدین طرفین مقرر است.

طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS)

مضاربه عقدی است که به موجب آن احد متعاملین سرمایه می دهد با قید اینکه طرف دیگر با آن تجارت کرده و در سود آن شریک باشد صاحب سرمایه، مالک و در طرف دیگر عامل، مضارب نامیده می شود. کار لازم برای اجرای عملیات مضاربه باید طبق قرارداد مربوطه، تماماً توسط «عامل (مضارب)» انجام شود. عامل (مضارب) می تواند شخصیت حقوقی و یا حقیقی داشته باشد. عملیات مضاربه تحت عنوان MFS تابع مقررات و دستورالعملهای کلی طرح بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS بوده و دستورالعملهای ذکر شده برای این طرح نیز نافذ است مگر صراحتاً عدول از آن قید گردد.

در این عملیات بانک طرح مضاربه مضارب را دریافت و پس از انجام بررسی های لازم طبق دستورالعمل های مربوطه در ارزیابی طرح و مجری در طرح بانکداری مشارکت در سود و زیان آن را به سپرده گذاران معرفی و با فروش گواهی مشارکت به سپرده گذاران منابع لازم را برای انجام عملیات مضاربه تجهیز و با نظارت های لازم تحت نظر واحد امین بانک در اختیار مضارب قرار می دهد و پس از اتمام عملیات مضاربه اصل سرمایه و سود یا زیان حاصله را بین مالک (سپرده گذار) و مضارب تسهیم می نماید و کارمزد خود را از محل این سود دریافت می دارد. چنانچه عملیات مضارب منجر به سود نشود با تأیید امین کارمزدی برای بانک متصور نخواهد بود. صدور، خرید و فروش گواهی مشارکت براساس استانداردها و الزامات و دستورالعمل های بانکداری مشارکت در سود و زیان می باشد.

دستورالعمل عملیات مضاربه MFS

موضوع مضاربه

موضوع مضاربه استفاده از سرمایه توسط عامل (مضارب) در امر خرید و فروش (تجارت) می باشد که ممکن است به یکی از طرق زیر انجام شود:

- الف- بمنظور خرید و فروش کالا (تجارت) در داخل کشور (بازرگانی داخلی)
- ب- بمنظور صادرات کالا به خارج از کشور به قصد فروش (صادرات)
- ج- بمنظور واردات کالا از خارج برای فروش در داخل کشور (واردات)
- د- به منظور واردات کالا از خارج برای صدور مجدد (صادرات مجدد)
- هـ- به منظور واردات کالا از خارج برای صدور مجدد (ترانزیت)
- و- به منظور معاملات بازرگانی خارجی تعویضی کالا (سواپ)

در توضیح چهار بند اخیر فوق در ارتباط با تبصره یک بند یک فصل دوم بخشنامه سری ۲۰ ب که واحدها را در امر واردات مجاز به معامله مضاربه با بخش خصوصی نمی داند باید تصریح کرد که در مشارکت مالی مضاربه MFS بانک از محل منابع خود اقدام به انعقاد عقد مضاربه با بخش خصوصی نمی نماید بلکه بعنوان واسطه و جوه منابع سپرده گذار را برای انجام مضاربه در اختیار مجری (مضارب) قرار می دهد و اعمال مدیریت می نماید و از منابع بانک اقدام به عقد مضاربه نمی نماید. لذا محدودیت بخشنامه اخیرالذکر در مشارکت مالی مضاربه MFS مصداق نمی یابد.

سرمایه مضاربه

۱- سرمایه مضاربه برای یک دوره کامل معامله (خرید و فروش) براساس قیمت خرید کالای موضوع مضاربه و هزینه‌های قابل قبول (شامل قیمت خرید، هزینه‌های بیمه، حمل و نقل، انبارداری، بسته‌بندی، حق ثبت سفارش، حقوق گمرکی، سود بازرگانی و هزینه‌های خدمات بانکی) تعیین می‌گردد. نظر به اینکه در مورد واردات بعضی کالاها، واردکننده ملزم به تودیع درصدی از قیمت آن بعنوان ودیعه ثبت سفارش نزد بانک مرکزی می‌باشد و این مبالغ جزو قیمت تمام شده کالا محسوب نمی‌گردد، زیرا به محض ترخیص کالا و ارائه برگ سبز گمرکی آن مبالغ قابل استرداد است، بنابراین ودیعه ثبت سفارش جزو هزینه‌ها و قیمت تمام شده کالای مورد معامله نبوده و تأمین آن بعهده عامل (مضارب) خواهد بود.

۲- سایر هزینه‌های متعلقه و پیش‌بینی نشده به معامله موضوع مضاربه در صورت تأیید امین قابل پذیرش بوده و در غیر اینصورت به عهده عامل (مضارب) خواهد بود.

۳- سرمایه نقدی (منابع) مضاربه یکجا یا برحسب نیاز به تدریج در اختیار عامل (مضارب) قرار داده خواهد شد.

۴- عملیات بانکی ناشی از اجرای معامله مضاربه، نزد واحد تأمین کننده سرمایه متمرکز خواهد شد.

افزایش سرمایه

چنانچه افزایش سرمایه مضاربه به تقاضای عامل (مضارب) برای واحد پرداخت کننده قابل توجیه باشد و افزایش آن به تبعیت از افزایش قیمت خرید (بدون افزایش در مقدار موضوع مضاربه) و یک یا چند قلم از سایر هزینه‌های قابل

قبول (بیمه، حق ثبت سفارش، حمل و نقل، انبارداری، حقوق گمرکی و سود بازرگانی، هزینه‌های خدمات بانکی و بسته‌بندی) درخواست شود افزایش سرمایه از طریق انعقاد قرارداد متمم و براساس دستورالعمل‌های مربوطه و با تأیید واحد امین صورت می‌گیرد. چنانچه ضرورت داشته باشد اخذ تضمینات یا وثائق جدید به نسبت افزایش سرمایه در نظر گرفته می‌شود. تأمین مالی لازم برای افزایش سرمایه از طریق ورود سپرده گذار جدید به موضوع مضاربه و صدور گواهی مشارکت جدید به میزان افزایش سرمایه خواهد بود.

کاهش سرمایه ممکن است به علت کاهش هزینه‌ها (اعم از قیمت خرید و سایر هزینه‌های قابل قبول) باشد.

مدت مضاربه

۱- مدت قرارداد مضاربه متناسب با یک دوره کامل خرید و فروش موضوع مضاربه می‌باشد.

۲- مدت قرارداد مضاربه صادراتی با توجه به سررسید اعتبار اسنادی مربوطه و یا سررسید قرارداد تعیین می‌گردد و سررسید مضاربه صادراتی باید مقدم بر سررسید اعتبار اسنادی صادراتی و یا قرارداد مورد معامله باشد.

۳- قرارداد مضاربه به شرط ارائه مدارک مستند درباره تأخیر و براساس دستورالعمل‌های بانکداری مشارکت در سود و زیان با تأیید امین و ملاحظات دستورالعمل‌های مربوطه قابل تمدید می‌باشد.

۴- زمان پیش بینی شده برای یک دوره کامل خرید و فروش موضوع مضاربه در ارائه پیشنهادیه مضارب نمی‌تواند از ۶ ماه در بازرگانی داخلی و نه ماه در بازرگانی خارجی تجاوز نماید.

نظارت

استانداردها و الزامات نظارت بر طرحهای مضاربه بر اساس دستورالعمل استانداردها و الزامات نظارت در بانکداری مشارکت در سود و زیان می باشد و علاوه بر آن موارد ذیل نیز لحاظ می گردد. کلیه نظارت‌های بانک توسط واحد امین صورت خواهد پذیرفت.

۱- حاصل فروش موضوع مضاربه در هر مرحله از فروش و به موازات فروش بلافاصله به حساب خاص نزد بانک واریز می گردد.

۲- عامل (مضارب) بلافاصله بعد از خرید موضوع معامله مضاربه، بانک را از محل نگهداری آن مطلع می نماید و بانک نظارت کامل و مستمر بر فروش و انبار خواهد داشت. امین از طرف بانک موظف است که نظارت کامل بر جریان حرکت کالا از مبدأ خریداری شده تا انبار و ورود و خروج از انبار را براساس ریز جابجایی برعهده گیرد. مضارب موظف است کلیه عملیات فیزیکی و مالی خود در ارتباط با کالاهای مورد مضاربه را شخصاً به امین گزارش و در صورت تایید امین مجاز خواهد بود تا نسبت به نقل و انتقال، ورود و خروج از انبار، بارگیری و تحویل و سایر عملیات مرتبط اقدام نماید.

۳- در صورت بروز هرگونه وقفه، تخلف، سلب صلاحیت عامل (مضارب) و یا هر اشکال دیگری، واحد امین موضوع را بررسی نموده و عنداللزوم از عملکرد عامل (مضارب) بازدید بعمل آورده و اقدامات مقتضی جهت حفظ مصالح و منافع سپرده گذار را معمول دارد.

۴- با توجه به ماهیت معامله مضاربه که سرمایه، کلاً و در هر شرایطی برای حفظ منابع سپرده گذار در مالکیت بانک قرار دارد، لذا در صورت اطلاع از توقف یا ورشکستگی مضارب، فوراً صورت کالای خریداری از محل سرمایه مضاربه را تهیه و ضرورت تحویل آن کالا به بانک را متذکر و تا تحویل آن مراتب پیگیری می‌گردد. سپس بانک پس از وصول عین کالا یا پس از فروش آن زیر نظر واحد امین بانک، با سپرده گذار تسویه خواهد نمود.

۵- عامل (مضارب) متعهد می‌گردد ضمن قرارداد مضاربه، حق فسخ قرارداد تا تسویه کامل را از خود سلب و ساقط و به بانک حق و اختیار و وکالت بلاعزل دهد و همچنین برای بعد از فوت، بانک را وصی خود قرار دهد تا بانک به تشخیص خود و در صورت اقتضاء و با مراجعه به محل کسب و انبار عامل (مضارب) و یا هر محل دیگری از اموال موضوع مضاربه بازدید و عنداللزوم اموال مزبور را از محل خارج و نسبت به فروش آن و وصول ثمن و پرداخت سهم عامل (مضارب) و سپرده گذار اقدام نماید و همچنین است حق و اختیار برداشت از کلیه حسابهای عامل (مضارب) در بانک ملی ایران و دیگر بانکهای کشور به منظور ایفای تعهدات عامل (مضارب) ناشی از قرارداد مضاربه.

تسهیم سود

نسبت سهم سود هر یک از طرفین براساس نسبت بازدهی سرمایه و کار از ارزش افزوده عملیات مضاربه براساس فرمول زیر بدست می‌آید. در عبارات زیر ارزش سرمایه به معنی میزان سرمایه مشارکت مالک و ارزش بازدهی کار مضارب به معنی سود حاصل از مضاربه و ارزش افزوده به معنی سود فروش و ارزش کالای فروش رفته به معنی مبلغ فروش می‌باشد.

ارزش افزوده + بهای تمام شده = ارزش بازدهی کار + ارزش سرمایه

زیرا:

ارزش افزوده = سود کل عملیات مضاربه

ارزش کالای فروش رفته = ارزش افزوده + بهای تمام شده

پس بدین ترتیب:

ارزش سرمایه بکار گرفته شده - ارزش کالای فروش رفته = ارزش بازدهی کار مضارب

پس سهم سود مالک از ارزش افزوده ایجاد شده برابر خواهد بود با نسبت ارزش سرمایه مالک بر ارزش

کالای فروش رفته و همچنین سهم سود مضارب از ارزش افزوده ایجاد شده برابر خواهد بود با نسبت

ارزش افزوده بر ارزش کالای فروش رفته. به عبارت دیگر:

$(\text{ارزش کالای فروش رفته}) \div (\text{ارزش سرمایه مالک}) = \text{سهم سود مالک}$

$(\text{ارزش کالای فروش رفته}) \div (\text{ارزش افزوده}) = \text{سهم سود مضارب}$

میزان سود مالک و مضارب از حاصل ضرب سهم سود آنها در ارزش افزوده ایجاد شده بدست خواهد

آمد. به عبارت دیگر:

$\text{ارزش افزوده} \times \text{سهم سود مالک} = \text{میزان سود مالک}$

$\text{ارزش افزوده} \times \text{سهم سود مضارب} = \text{میزان سود مضارب}$

بر این اساس هر کدام از طرفین مالک و مضارب بر اساس نسبت بازدهی خود در ارزش افزوده ایجاد شده سهم خواهند شد. و به عبارت دیگر چنانچه روابط فوق را جمع‌بندی نمائیم به رابطه زیر خواهیم رسید که در آن:

ارزش افزوده = ارزش بازدهی کار + ارزش بازدهی سرمایه

و این نوع توزیع از لحاظ اقتصادی منطبق با رابطه مشهور توزیع ارزش افزوده اولر به کار و سرمایه براساس بازدهی هر یک از دارندگان کار و سرمایه می‌باشد.

پس از محاسبه سهم سود میزان دریافتی اصل و سود مالک و مضارب برابر خواهد بود با:

ارزش سرمایه مالک + میزان سود مالک = میزان پرداختی به مالک

میزان سود مضارب = میزان پرداختی به مضارب

جمع دو رابطه اخیر نشان می‌دهد که پس از اتمام مضاربه و توزیع اصل و سود مضاربه:

ارزش سرمایه مالک + سود مضارب + سود مالک = پرداختی به مضارب + پرداختی به مالک

یا:

ارزش سرمایه مالک + سود مضاربه = پرداختی به مضارب + پرداختی به مالک

وظائف مضارب

- ۱- مضارب متعهد است منابع احصاء شده از سپرده گذار از طریق بانک را طبق قرارداد مشخص منبعث از تیپ قراردادهای بانک صرف وظائف محوله بنماید.
- ۲- مضارب مجاز نیست فارغ از چارچوب قرارداد منابع مالی مورد نظر را در زمینه‌های دیگر بدون نظر بانک استفاده نماید.
- ۳- مضارب موظف است وثائق کافی طبق دستورالعمل مربوطه را تهیه و هنگام عقد قرارداد به بانک ارائه دهد.
- ۴- مضارب موظف است کلیه عملیات مالی خود را همراه با توضیحات کافی بر اساس استانداردهای حسابداری مورد قبول مرجع رسمی معرفی شده از طرف سازمان حسابرسی تهیه و بر اساس دستورالعمل تدوین شده از طرف بانک در مقاطع مقرر به واحد امین بانک ارایه نماید.
- ۵- مضارب موظف است همکاری لازم با واحدهای نظارتی بانک یا شرکتهای نظارتی مشخص شده از طرف بانک داشته باشد.
- ۶- بانک می‌تواند طبق قراردادهای پیمان، حسن انجام عملیات مضارب را به شرکتهای ناظر پیمان دهد.
- ۷- مضارب باید مدت خرید و فروش یا طول دوره معامله مضارب را مشخص نموده و واحد امین بانک، تناسب مدت خرید و فروش یا طول دوره معامله را تایید نماید.
- ۸- هرگونه تاخیر در اجرای زمانبندی طرح مستلزم رعایت مفاد دستورالعملهای مصوب بانک در این ارتباط می‌باشد.
- ۹- مضارب موظف است برای درخواست مشارکت در مضاربه طرح توجیهی اقتصادی، مالی و فنی

خود را منطبق با استانداردهای لازمه به بانک ارائه دهد.

۱۰- مضارب باید با ارائه مستندات لازم توانایی خود را در انجام طرحهای مربوطه اثبات نماید.

۱۱- بانک و مضارب هر دو می توانند نسبت به معرفی طرح برای اجرا اقدام نمایند.

سایر شرایط

۱- در مواردی که موضوع مضاربه بازرگانی داخلی باشد عامل (مضارب) باید پیش فاکتور خرید کالا (براساس قیمت بازار) را ارائه نماید. عامل (مضارب) با حصول اطمینان کامل از متعارف بودن قیمت موضوع معامله و سایر هزینه‌های مربوطه، تحت نظارت امین و با رعایت سایر مقررات و ضوابط، نسبت به انجام معامله اقدام نمایند. متعارف و به روز بودن قیمت کالای مورد مضاربه می‌بایست به نحو مقتضی برای واحد امین بانک احراز گردد.

۲- در صورتی که موضوع مضاربه وارداتی باشد، عامل (مضارب) باید افر (پیش فاکتور) مربوط به سفارش کالا و مجوزهای لازم برای ورود آن را ارائه نماید.

۳- عامل (مضارب) باید براساس دستورالعمل‌های مربوطه قیمت تمام شده مورد معامله شامل بهاء خرید و سایر هزینه‌های قابل قبول را پیش‌بینی نماید.

۴- بهای فروش مورد معامله براساس قیمت پیش‌بینی شده آن و ضوابط بازار تعیین می‌گردد.

۵- براساس دستورالعمل‌های مربوطه عامل (مضارب) مدارک و مجوزهای لازم در مورد صادرات یا واردات را به واحد ارزیابی طرح ارائه می‌نماید.

۶- احراز توانایی مضارب تابع دستورالعمل احراز توانایی مجری از دستورالعمل‌های بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS بوده و با ملاحظات زیر صورت خواهد پذیرفت. بندهای ۲ و ۳ از بند ب موضوع اهلیت مالی دستورالعمل فوق‌الذکر در مورد مضارب اعمال نمی‌گردد.

۷- در جهت ایجاد تضمین‌های مناسب نسبت به عملکرد مضارب مشارالیه ملزم است براساس طبقه بندی ذکر شده در دستورالعمل تضمینات، وثائق و آورده‌ها نسبت به ارائه وثایق و عندالاقضاء تضمینات لازم اقدام و طبق بند «ه» دستورالعمل مذکور نسبت به خرید سهم مشخصی از گواهیهای مشارکت طرح مورد عمل اقدام نماید.

۸- خرید گواهی مشارکت در طرح MFS مضاربه توسط مضارب، به منزله آورده نقدی وی نمی‌باشد و خرید گواهی مشارکت در این ارتباط تعهدی برای بانک ایجاد نمی‌نماید.

۹- تضمینات، وثایق و آورده‌ها بر اساس دستورالعمل تضمینات، وثایق و آورده‌ها در بانکداری مشارکت در سود و زیان خواهد بود. مضارب می‌تواند بر اساس دستورالعمل تضمینات، وثایق و آورده‌ها، تضمینات و وثائق غیرنقدی خود را بعنوان تضمین‌های لازم به بانک ارائه دهد.

۱۰- مدارک و مستندات لازم جهت ارزیابی طرح مضاربه بر اساس کلیت دستورالعمل مدارک و مستندات لازم جهت ارزیابی طرح در بانکداری مشارکت در سود و زیان براساس مصادیق منطبق با طرح خواهد بود.

۱۱- مضارب برای انجام عقد مضاربه موظف است در همان شعبه‌ای که عقد مزبور منعقد می‌گردد اقدام به گشایش اعتبارات اسنادی در ارتباط با عملیات مالی ارزی بنماید. شعبه می‌تواند گشایش اعتبارات اسنادی را بر عهده مضارب گذاشته تا وی در هر بانک یا شعب دیگر نسبت به گشایش اعتبارات اسنادی مربوطه اقدام نماید.

۱۲- دستورالعمل دریافتی‌های بانک بر اساس ضوابط موجود موضوع بندهای یک و دو دستورالعمل مربوطه در طرح در بانکداری مشارکت در سود و زیان بوده و تابع مقررات بانک خواهد بود.

۱۳- مضارب موظف است که موضوع مضاربه را در طول مدت مضاربه حداقل به میزان سرمایه مضاربه به نام و به نفع بانک بیمه نماید. سایر موارد بیمه‌ای بر اساس دستورالعمل پوشش‌های بیمه‌ای بانکداری مشارکت در سود و زیان خواهد بود.

عملیات مجری (مضارب)

در صورت تمایل مجری به اجرای طرح با بانک به صورت مشارکتی، با مراجعه به شعب مجری طرح مشارکت در سود و زیان پیشنهاد مشارکت در اجرای طرح را به بانک ارائه می‌نماید. سپس ضمن اطلاع رسانی به مجری در خصوص شرایط و مقررات مشارکت از طریق پورتال اطلاع رسانی بازار ثانویه گواهی مشارکت/پذیره یا باجه اطلاع رسانی در شعب مجری طرح مشارکت در سود و زیان، وجه کارمزد مربوط به ارائه پیشنهاد مبنی بر ارزیابی مقدماتی طرح (مطابق دستورالعمل مربوطه) از مشتری اخذ و اطلاعات مربوط به طرح پیشنهادی مطابق دستورالعمل مربوطه شامل گزارش توجیهی، مدارک ثبتی،

مجوزهای فعالیت و... و سایر اطلاعات مربوطه از مجری (مضارب) اخذ می گردد.

طرح‌های پیشنهادی به‌مراه مشخصات مجری (مضارب) آنها و سایر اطلاعات مربوطه در فایل طرح‌های پیشنهادی نگهداری شده و یک نسخه از آن به واحد ارزیابی مجریان و طرح‌ها ارسال می گردد.

واحد ارزیابی به منظور ارزیابی مجریان بر اساس سوابق مجری (مضارب) (در صورت وجود) و نیز بر اساس دستورالعمل‌های مربوطه اقدام به ارزیابی مجری نموده و در صورت احراز توانایی فنی و اهلیت مجری (مضارب) گزارش مربوطه را جهت ارزیابی طرح ارائه می نماید. واحد ارزیابی به منظور ارزیابی طرح بر اساس دستورالعمل‌های مربوطه، بانک اطلاعات نظیر فهرست بهای سازمان مدیریت و برنامه ریزی، نرم افزارهای موجود و سوابق اجرای طرح توسط مجریان دیگر اقدام می نماید. در صورت مثبت بودن ارزیابی طرح واحد ارزیابی طرح بر اساس دستورالعمل‌های مربوطه اقدام به تعیین نوع و میزان وثائق و تضمینات مربوطه نموده و مراتب به اطلاع مجری (مضارب) رسانیده می شود. بدیهی است کارمزد مربوط به ارزیابی و رتبه بندی طرح طبق دستورالعمل‌های مربوطه از مجری (مضارب) اخذ و به حساب بانک واریز می گردد.

باجه حسابداری/ممیزی بر اساس گزارش واحد ارزیابی طرح اقدام به تعیین ارزش تضمینات و وثائق ارائه شده از سوی مجری (مضارب) می نماید. تضمینات و وثائق ارائه شده از سوی مجری (مضارب) یا راهن، پس از ارزیابی طبق قرارداد منعقد از طریق باجه صندوق از مجری (مضارب) اخذ و در تضمین یا ترهین بانک قرار می گیرد.

اطلاعات مربوط به میزان و شماره انتظامی تضمینات و وثائق غیرنقدی مجری (مضارب) در بانک

اطلاعات مجریان سیستم مشارکت در سود و زیان بر اساس کد شناسایی اختصاص یافته به مجری (مضارب) توسط واحد حسابداری / ممیزی ثبت می‌گردد. توضیح اینکه کد شناسایی مجری (مضارب) در ابتدای امر و پس از دریافت وجه کارمزد اولیه مربوط به ارائه پیشنهاد به مجری (مضارب) اختصاص خواهد یافت و در ادامه مراحل مشارکت، مجری (مضارب) با همین کد، شناسایی خواهد شد.

باجه انعقاد قرارداد بر اساس طرح مربوطه اقدام به انعقاد قرارداد با مجری (مضارب) نموده و در صورت نیاز مدارک و مستندات دیگری را از مشتری اخذ و پرونده مجری (مضارب) را تکمیل می‌نماید. یک نسخه از قرارداد منعقد شده در اختیار مجری (مضارب) قرار گرفته و نسخه دیگر آن در پرونده مجری (مضارب) نگهداری می‌شود. بدیهی است کلیه اطلاعات مربوط به قرارداد منجمله شماره انتظامی آن در بانک اطلاعات مشتریان سیستم مشارکت در سود و زیان ثبت می‌گردد.

پس از انعقاد قرارداد منابع درخواستی و مصوب در قالب عقد مشارکت و بر اساس قرارداد منعقد شده در زمانهای تعیین شده در اختیار مجری (مضارب) قرار خواهد گرفت. اطلاعات مربوطه در بانک اطلاعات سیستم و فایل اطلاعاتی مجری (مضارب) درج خواهد گردید.

کپی رکوردهای اطلاعات مجری (مضارب) به انضمام کپی کلیه مدارک و مستندات موجود در پرونده مجری (مضارب) در اختیار امین مورد توافق در قرارداد بانک با مجری (مضارب) قرار می‌گیرد.

کلیه مدارک و مستندات طبق دستورالعمل مربوطه شامل بودجه بندی، برنامه زمان بندی، منابع مورد نیاز و نحوه مصرف منابع، نحوه اجرای طرح، فازبندی، نحوه کنترل کیفیت، نحوه گزارش دهی و چگونگی اتمام و تحویل طرح می‌بایست توسط مجری (مضارب) به امین طرح تحویل گردد.

کلیه مدارک و اسناد مربوط به هزینه‌های صورت گرفته در فرایند اجرای طرح و نامه‌های مدیریت شامل مغایرت‌های مشاهده شده در فرایند حسابرسی طرح می‌بایست در اختیار امین طرح قرار گیرد.

گزارشهای نظارت بر اجرای طرح و کیفیت کار مجری (مضارب) می‌بایست در مقاطع زمانی از پیش تعیین شده در اختیار واحد حسابداری / ممیزی بانک قرار گیرد. بدیهی است گزارشهای امین طرح ملاک پرداخت‌های بعدی بانک به مجری (مضارب) قرار خواهد گرفت. توضیح اینکه کلیه توقفات احتمالی در اجرای طرح و دلایل بروز آن می‌بایست در قالب گزارش و صورت‌مجلس توقفات طرح توسط امین طرح تهیه شده باشد و به تایید واحد مربوطه رسیده باشد، در غیر این صورت هیچ موردی از سوی بانک قابل پذیرش نمی‌باشد.

در پایان طرح و طبق دستورالعمل‌ها و فرمول‌های مربوطه میزان سود و زیان طرح و کارمزد سهم بانک توسط نرم افزار واحد حسابداری / ممیزی محاسبه و سهم مجری (مضارب) و سپرده‌گذار تعیین و به حسابهای مربوطه واریز خواهد گردید. در صورت وجود گزارش یا صورت‌مجلس توقف توسط امین، میزان تاخیر و ضرر ناشی از تاخیر طبق دستورالعمل مربوطه تعیین و محاسبه می‌گردد. ضمناً تاخیرهای ناشی از موارد فورس ماژور نیز طبق دستورالعمل مربوطه تعیین و مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

بدیهی است در صورت عدم رضایت مجری (مضارب) از گزارش‌های امین طرح، حل و فصل موضوع طبق دستورالعمل از طریق حکمیت صورت خواهد پذیرفت.

عملیات سپرده گذار

سپرده گذار از طریق مراجعه به پورتال اطلاع رسانی سامانه اینترنتی بازار ثانویه گواهی های مشارکت/پذیره یا پس از مراجعه به یکی از شعب مجری طرح مشارکت در سود و زیان و مشاوره با کارشناس مربوطه در باجه اطلاع رسانی با انواع محصولات مشارکت، شرایط و مقررات سپرده گذاری و انصراف آشنایی کامل پیدا می نماید.

بدیهی است پس از انتخاب طرح مربوطه فرم های مربوطه جهت تکمیل در اختیار مشتری قرار خواهد گرفت، سپس مدارک و اطلاعات مربوطه به همراه اطلاعات فرمهای تکمیل شده در باجه ورود اطلاعات به صورت موقت وارد سیستم رایانه ای شده و مشتری به باجه صندوق هدایت میشود. باجه صندوق پس از دریافت وجوه مربوطه و پس از بازیابی اطلاعات ثبت موقت شده اقدام به تایید و ثبت نهایی اطلاعات می نماید. پس از ثبت نهایی اطلاعات و ارسال آن به مرکز کد شناسایی مشتری با توجه به نوع محصول انتخابی ایجاد می گردد. این کد شناسایی در رسید چاپی صندوق درج گردیده و در اختیار مشتری قرار می گیرد.

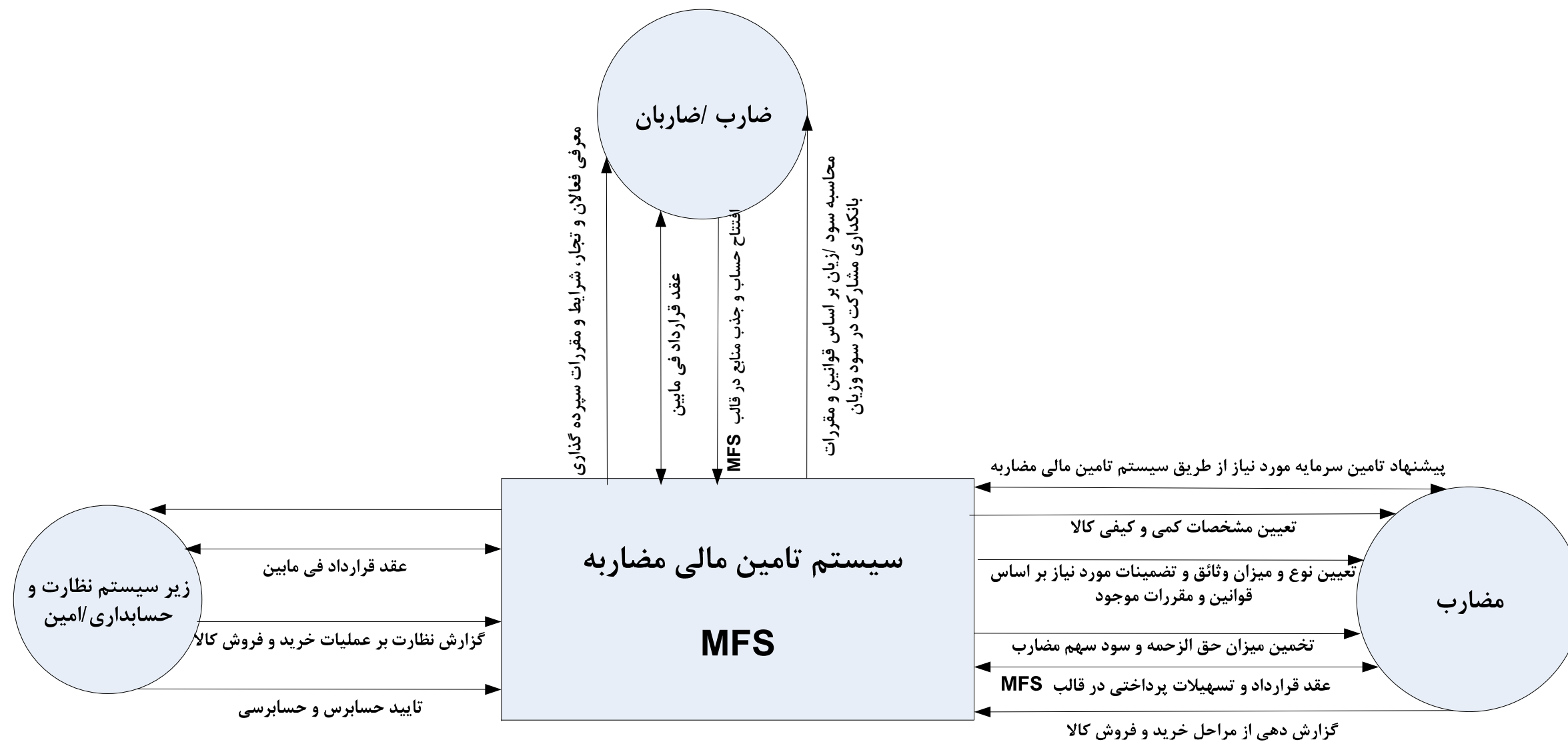
رکورد مربوط به کد شناسایی مشتری و سایر اطلاعات مربوط به این رکورد منجمله شماره حساب، میزان سپرده شخص، اطلاعات شناسنامه ای سپرده گذار و... در پایگاه داده سیستم مشارکت در سود و زیان و سیستم یکپارچه بانک (سیبا) به صورت همزمان ثبت و نگهداری خواهد گردید.

پس از دریافت وجه و افتتاح حساب، مشتری به باجه انعقاد قرارداد هدایت شده و پس از بازیابی اطلاعات مربوط به کد شناسایی مشتری فرمهای قرارداد و استفاده از خدمات سامانه اینترنتی بازار ثانویه

گواهی مشارکت/پذیره در اختیار مشتری قرار می‌گیرد. سپرده‌گذار پس از مطالعه قرارداد اقدام به تایید و امضای آن می‌نماید. یک نسخه از قرارداد منعقد در اختیار مشتری قرار گرفته و نسخه دیگر آن در سوابق مشتری نگهداری خواهد گردید. ضمناً اطلاعات مربوط به قرارداد شامل شماره انتظامی قرارداد در بانک اطلاعات مشتریان سیستم مشارکت در سود و زیان ثبت و ذخیره می‌گردد.

پس از انعقاد قرارداد و ثبت آن، سیستم به صورت خودکار اقدام به صدور گواهی مشارکت با مشخصات سپرده‌گذار و بر اساس نوع محصول انتخابی مشتری می‌نماید. در صورت تمایل مشتری به داشتن نسخه چاپی گواهی مشارکت، باجه صدور گواهی مشارکت/پذیره از طریق ورود کد شناسایی مشتری می‌تواند گواهی مربوطه را مشاهده و اقدام به صدور دستور چاپ نماید. بدیهی است شماره سریال اختصاصی به گواهی به‌مراه سایر اطلاعات مربوط به سپرده‌گذاری مشتری در گواهی چاپ شده درج خواهد گردید.

در پایان دوره مشارکت باجه حسابداری/ممیزی پس از دریافت اطلاعات مربوط به نحوه محاسبه سود و زیان طرح اقدام به محاسبه و پرداخت سود با توجه به مدت مشارکت و نوع محصول انتخابی مشتری می‌نماید. توضیح اینکه فرمولها و روشهای محاسبه سود و زیان به صورت خودکار در نرم‌افزار باجه حسابداری/ممیزی وارد شده و نیازی به ورود مجدد اطلاعات نمی‌باشد. همچنین در صورت تمایل مشتری امکان واریز سود به صورت خودکار و از طریق معرفی حساب مشتری به بانک میسر خواهد بود. بدیهی است کارمزد بانک طبق مقررات و قرارداد فی مابین از سپرده‌گذار کسر و به حساب بانک منظور خواهد گردید.



نمودار منطقی ارتباط عوامل سیستم تامین مالی مضاربه (MFS)

دستورالعمل‌های مرتبط

دستورالعمل‌های مشارکت مالی مضاربه منطبق با دستورالعمل‌های طرح بانکداری مشارکت در سود و زیان بوده و بجز مواردی که فوقاً تصریح شد از دستورالعمل‌های مربوطه در بانکداری مشارکت در سود و زیان بهره‌مند می‌گردد. این دستورالعمل‌ها تحت عناوین زیر می‌باشند:

۱. دستورالعمل احراز توانایی مجری
۲. دستورالعمل تضمینات، وثایق و آورده‌ها
۳. دستورالعمل تهیه گزارش توجیه اقتصادی، فنی، مالی طرح
۴. دستورالعمل مدارک و مستندات لازم جهت ارزیابی طرح
۵. دستورالعمل دریافتی‌های بانک
۶. دستورالعمل استانداردها و الزامات نظارت
۷. دستورالعمل گزارش دهی مجری
۸. دستورالعمل حسابداری و حسابرسی
۹. دستورالعمل تغییر در زمانبندی و هزینه
۱۰. آثار تورم بر درآمد و هزینه و خالص بازدهی طرح
۱۱. قصور ناشی از تاخیر در انجام تعهدات مجری و تغییر در زمانبندی
۱۲. دستورالعمل مشارکت جدید (افزایش سرمایه در حین انجام طرح)
۱۳. دستورالعمل تسویه حساب با مجری

۱۴. دستورالعمل داوری (حکمیت)

۱۵. دستورالعمل فورس ماژور

۱۶. دستورالعمل تنظیم قراردادهای بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS

۱۷. دستورالعمل شرایط عمومی قراردادهای مشارکت در سود و زیان

۱۸. دستورالعمل صلاحیت امین

۱۹. دستورالعمل انصراف سپرده گذار و تسویه پیش از موعد

۲۰. دستورالعمل تبدیل گواهی پذیره به سهام در طرحهای پایان ناپذیر (تولیدی)

۲۱. دستورالعمل پوششهای بیمه‌ای

۲۲. دستورالعمل معاملات گواهی مشارکت/پذیره

۲۳. دستورالعمل بازرسی کالا

۲۴. دستورالعمل استاندارد کالا

۲۵. دستورالعمل تحویل کالا

سه دستورالعمل اخیر در طرح مشارکت مالی جعاله (JFS) آورده شده‌اند.

ساختار و تشکیلات بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS

با توجه به مفاهیم مورد عمل در بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS و فرآیندهای مربوطه و

همچنین ضوابط و دستورالعمل‌های تدوین شده جهت پیاده‌سازی این شیوه بانکداری و نیز وظایف تعیین

شده برای بانک، سپرده‌گذار، مضارب، ساختار و تشکیلات مورد نیاز همان ساختار مطرح شده در بانکداری مشارکت در سود و زیان PLS می‌باشد.

ضمائم

فرم‌ها

فرم‌ها و چک لیست‌های مورد استفاده در طرح بانکداری مشارکت در مضاربه MFS منطبق با فرم‌ها و

قرادادهای طرح مشارکت در سود و زیان PLS می‌باشد.

مدارک لازم پرونده مضاربه (MFS) – اشخاص حقوقی

۱. برگ درخواست استفاده از منابع MFS که در آن مشخصات نوع مضاربه، کالای مورد معامله، میزان سرمایه مورد نیاز، مدت خرید و فروش کالا و وثائق و تضمینات مربوطه قید شده باشد.
۲. پیش فاکتور مربوط به خرید کالای موضوع مضاربه
۳. صورت برآورد هزینه‌های قابل قبول در معامله مضاربه (بسته به نوع مضاربه شامل قیمت خرید، هزینه‌های بیمه، بارگیری، حمل و نقل، انبارداری، بسته‌بندی، ارزیابی، حق ثبت سفارش، حقوق گمرکی، ترخیص، بازرسی کالا، سود بازرگانی کالای مورد معامله، هزینه‌های بانکی و ...)
۴. صورت برآورد بهای فروش نقدی کالای مورد معامله (به قیمت متعارف یا روز) طبق مندرجات برگ درخواست
۵. صورت پیش‌بینی کل سود حاصل از انجام معامله، طبق مندرجات برگ درخواست
۶. مجوزهای لازم در مواردی که موضوع مضاربه صادرات یا واردات کالا باشد.
۷. آخرین صورت مجلس ارزیابی وثائق غیر منقول و منقول متقاضی
۸. فتوکپی سند مالکیت وثائق و تضمینات متقاضی
۹. اطلاعات اخذ شده درباره متقاضی توسط اداره کل ارزیابی و اعتبار سنجی مشتریان
۱۰. فتوکپی پروانه کسب متقاضی
۱۱. فتوکپی اسناد مربوط به مالکیت ملک یا سرقفلی یا اجاره‌نامه معتبر محل کار متقاضی
۱۲. فتوکپی کارت بازرگانی معتبر
۱۳. فتوکپی شناسنامه و کارت ملی اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت
۱۴. فتوکپی اساسنامه شرکت ممهور به مهر اداره ثبت شرکتها
۱۵. فتوکپی شرکت‌نامه (در خصوص شرکت‌های غیر سهامی)
۱۶. روزنامه رسمی حاوی ثبت شرکت در اداره ثبت شرکتها
۱۷. روزنامه رسمی حاوی ثبت آخرین تغییرات و انتخاب هیئت مدیره و مدیرعامل و صاحبان امضاء مجاز شرکت
۱۸. لیست سهامداران عمده شرکت و تعداد و درصد سهام متعلق به آنها
۱۹. گزارش بازرسی قانونی و حسابرس شرکت مربوط به سه دوره مالی گذشته همراه صورتهای مالی و یادداشتهای ضمیمه
۲۰. آخرین اظهارنامه مالیاتی شرکت، ممهور به مهر اداره دارایی
۲۱. بیمه‌نامه وثائق و کالای موضوع مضاربه که به نام و به نفع بانک صادر شده باشد.
۲۲. اسامی و مشخصات ثبتی سایر شرکت‌هایی که شخص حقوقی و سهامداران ذیربط در آن شرکتها سهامدار می‌باشند، همراه با اعلام مبلغ و درصد سهام هر یک از افراد مذکور در شرکت‌های یادشده
۲۳. فرم نمونه ۸۱۰ تکمیل شده توسط کمیته معاملات شعبه
۲۴. سایر مدارکی که به نظر شعبه یا اداره امور شعب اخذ و نگهداری آن ضروری به نظر برسد.

*** ارائه مدارک فوق هیچ‌گونه تعهدی را برای بانک ایجاد نمی‌نماید. ***

مدارک لازم پرونده مضاربه (MFS) – اشخاص حقیقی

۱. □ برگ درخواست استفاده از منابع MFS که در آن مشخصات نوع مضاربه، کالای مورد معامله، میزان سرمایه مورد نیاز، مدت خرید و فروش کالا و وثائق و تضمینات مربوطه قید شده باشد.
۲. □ پیش فاکتور مربوط به خرید کالای موضوع مضاربه
۳. □ صورت برآورد هزینه‌های قابل قبول در معامله مضاربه (بسته به نوع مضاربه شامل قیمت خرید، هزینه‌های بیمه، بارگیری، حمل و نقل، انبارداری، بسته‌بندی، ارزبری، حق ثبت سفارش، حقوق گمرکی، ترخیص، بازرسی کالا، سود بازرگانی کالای مورد معامله، هزینه‌های بانکی و ...)
۴. □ صورت برآورد بهای فروش نقدی کالای مورد معامله (به قیمت متعارف یا روز) طبق مندرجات برگ درخواست
۵. □ صورت پیش‌بینی کل سود حاصل از انجام معامله، طبق مندرجات برگ درخواست
۶. □ مجوزهای لازم در مواردی که موضوع مضاربه صادرات یا واردات کالا باشد.
۷. □ آخرین صورت‌مجلس ارزیابی وثائق غیرمنقول و منقول متقاضی
۸. □ فتوکی سند مالکیت و وثائق و تضمینات متقاضی
۹. □ اطلاعات اخذ شده درباره متقاضی توسط اداره کل ارزیابی و اعتبار سنجی مشتریان
۱۰. □ فتوکی پروانه کسب متقاضی
۱۱. □ فتوکی اسناد مربوط به مالکیت ملک یا سرقفلی یا اجاره‌نامه معتبر محل کار متقاضی
۱۲. □ فتوکی کارت بازرگانی معتبر
۱۳. □ فتوکی کارت ملی به همراه کلیه صفحات شناسنامه متقاضی
۱۴. □ آخرین اظهارنامه مالیاتی شرکت، ممهور به مهر اداره دارائی
۱۵. □ بیمه‌نامه وثائق و کالای موضوع مضاربه که به نام و به نفع بانک صادر شده باشد.
۱۶. □ اسامی و مشخصات ثبتی سایر شرکتهایی که متقاضی و افراد تحت تکفل وی در آن شرکتها سهامدار می‌باشند، همراه با اعلام مبلغ و درصد سهام هر یک از افراد مذکور در شرکتهای یادشده
۱۷. □ فرم نمونه ۸۱۰ تکمیل شده توسط کمیته معاملات شعبه
۱۸. □ سایر مدارکی که به نظر شعبه یا اداره امور شعب اخذ و نگهداری آن ضروری به نظر برسد.

*** ارائه مدارک فوق هیچ‌گونه تعهدی را برای بانک ایجاد نمی‌نماید. ***

برگ درخواست برای انجام مشارکت مالی (مضاربه) MFS (اشخاص حقیقی)

اینجانب فرزند دارای شناسنامه شماره و شماره ملی صادره متولد سال ۱۳ ساکن محل سکونت که به موجب پروانه کسب/ کارت بازرگانی شماره مورخ / / ۱۳ که تا تاریخ / / ۱۳ اعتبار داشته/ دارد و مدت سال است در محل کار خود به نشانی: تلفن که بصورت ملکی/سرقفلی/استیجاری طی سند/ قرارداد شماره مورخ / / ۱۳ دفترخانه شماره شهرستان در مالکیت/ اجاره اینجانب است و در آن به شغل اشتغال دارم و با عنایت به اطلاعات زیر بمنظور خرید فروش (نوع و مقدار کالا نوشته شود) درخواست مبلغ ریال سرمایه در قالب مشارکت مالی مضاربه برای مدت ماه طبق مفاد قرارداد مضاربه که به مندرجات و شرایط آن وقوف کامل داشته و با آن بانک منعقد خواهیم نمود را دارم و با امضاء ذیل این ورقه، صحت مندرجات این برگ درخواست را تعهد می‌نمایم.

۱- شرح مختصری از موضوع مشارکت مالی مضاربه (MFS) پیشنهادی با آن بانک:

۲- میزان سرمایه لازم شامل:

۱-۲- سرمایه مورد درخواست اینجانب برای انجام مشارکت مالی مضاربه: بمبلغ میلیون ریال

۲-۲- هزینه‌های حمل و نقل، انبارداری، بسته‌بندی، بیمه و سایر هزینه‌های عمده قانونی: بمبلغ میلیون ریال

۳- جمع قیمت خرید کالای مورد معامله و هزینه متعلقه: بمبلغ میلیون ریال

۴- ارائه مشخصات اقتصادی و مالی طرح:

۵- مدت فروش کالای مورد معامله: ماه.

۶- نحوه فروش کالای مورد معامله:

۷- خریداران عمده کالای مورد معامله:

۸- پیش‌بینی حاصل فروش کل کالای مورد معامله:

۹- پیش‌بینی خالص سود حاصل از انجام معامله: ریال

۱۰- نسبت پیش‌بینی شده تقسیم سود: از کل سود حاصل بمبلغ ریال معادل

درصد سود برای بانک و درصد سود برای اینجانب.

۱۱- وثایق و تضمینات پیشنهادی برای انجام مشارکت مالی مضاربه:

۱۲- شماره حساب‌های قرض‌الحسنه جاری و پس‌انداز اینجانب نزد بانک:

۱۳- سابقه توانایی و تجربه کاری مضارب:

نام و امضای متقاضی:

برگ درخواست مجری برای انجام مشارکت مالی (مضاربه) MFS (اشخاص حقوقی)

این شرکت نوع شرکت به شماره شناسه ملی ثبت شده به شماره در اداره ثبت شرکت‌های شهرستان در تاریخ/...../۱۳ که مدت سال است در محل فعالیت خود به نشانی تلفن و که به صورت ملکی / سرقفلی / استیجاری طی سند / قرارداد شماره مورخ / / ۱۳ دفترخانه شماره شهرستان در مالکیت / اجاره داشته و با مجوز کارت بازرگانی / پروانه کسب شماره مورخ / / ۱۳ که تا تاریخ/...../۱۳ اعتبار داشته/دارد و مدت سال است که در آن به شغل اشتغال دارد و با عنایت به اطلاعات زیر بمنظور خرید و فروش (نوع و مقدار کالا نوشته‌شود) درخواست مبلغ ریال سرمایه در قالب معامله مضاربه برای مدت ماه طبق مفاد قرارداد مضاربه که به شرایط آن وقوف کامل داشته و با آن بانک منعقد خواهد نمود را دارد و با امضاء ذیل این ورقه، صحت مندرجات این برگ درخواست را تعهد می‌نماید.

- ۱- شرح مختصری از موضوع مشارکت مالی مضاربه (MFS) پیشنهادی با آن بانک:
- ۲- میزان سرمایه لازم شامل:
- ۱-۲- سرمایه مورد نیاز شرکت برای انجام مشارکت مالی مضاربه: بمبلغ میلیون ریال
- ۲-۲- هزینه‌های حمل و نقل، انبارداری، بسته‌بندی، بیمه و سایر هزینه‌های عمده قانونی: بمبلغ میلیون ریال
- ۳- جمع قیمت خرید کالای مورد معامله و هزینه متعلقه: بمبلغ میلیون ریال
- ۴- ارائه مشخصات اقتصادی و مالی طرح:
- ۵- نحوه فروش کالای مورد معامله:
- ۶- مدت فروش کالای مورد معامله: ماه.
- ۷- خریداران عمده کالای مورد معامله:
- ۸- پیش‌بینی حاصل از فروش کل کالای مورد معامله: ریال.
- ۹- پیش‌بینی خالص سود حاصل از انجام معامله: ریال.
- ۱۰- نسبت پیش‌بینی شده تقسیم سود: از کل سود حاصل بمبلغ ریال معادل
- درصد سود برای بانک و درصد سود برای این شرکت.
- ۱۱- وثایق و تضمینات پیشنهادی برای انجام مشارکت مالی مضاربه:
- ۱۲- شماره حساب‌های قرض‌الحسنه جاری و پس‌انداز این شرکت نزد آن بانک:
- ۱۳- سابقه توانایی و تجربه کاری مضارب:

مهر و امضای مجاز شرکت:

قرارداد جعاله بانک با سپرده گذار در قالب طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS)

نوع ثبت: عادی

بمنظور انجام معامله مضاربه بین امضاء کنندگان ذیل:

آقای/خانم فرزند دارای شماره شناسنامه صادره از
..... کد ملی کد پستی صندوق پستی/پست الکترونیکی
.....

شرکت دارای شماره ثبت محل ثبت مقیم
..... کد پستی صندوق پستی/پست
الکترونیکی با امضای آقای/خانم و آقای/خانم
..... بموجب آگهی شماره مورخ در روزنامه رسمی
شماره مورخ که در این قرارداد "جاعل" نامیده می‌شود از یک طرف و
بانک ملی ایران به شماره شناسه ۱۰۸۶۱۶۷۷۵۴۲ شعبه
مقیم بعنوان عامل که در این قرارداد
«بانک» نامیده می‌شود از طرف دیگر این قرارداد به تاریخ (به عدد): (تاریخ به
حروف:) منعقد و طرفین ملزم به انجام مفاد آن گردیدند:

ماده (۱) - منظور از خدمات مضاربه موضوع این قرارداد عبارت است از مدیریت سرمایه گذاری سپرده‌های
مضارب در قالب گواهی مشارکت در طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) اعم از داخلی و خارجی شامل
(صادرات، واردات، ترانزیت و سوآپ و صادرات مجدد و غیره).

ماده (۲) - حق العمل بانک بابت انجام عملیات مضاربه به شرح ذیل می باشد:

الف - به منظور تامین کلیه هزینه‌های خدمات نظارتی، امین، مهندسی مالی، ممیزی و سایر خدمات
مربوطه در طول دوره مشارکت مالی مضاربه معادل پنج درصد منابع تخصیصی بعنوان کارمزد متناسب با
تخصیص منابع در هر مرحله از تخصیص بدوا وصول می گردد.

ب- معادل سه درصد از کل منابع تخصیصی از محل سود ناشی از مشارکت مالی مضاربه در طرح بعنوان
درآمد بانک در صورت تحقق سود اخذ خواهد شد. مشروط بر آنکه درآمد مذکور از ده درصد سود طرح تجاوز
ننماید.

ماده (۳) - مدت قرارداد حاضر از تاریخ انعقاد تا تاریخ اتمام عملیات مضاربه موضوع این قرارداد برابر است با
یک دوره کامل خرید و فروش موضوع مشارکت مالی مضاربه (MFS) از تاریخ انعقاد قرارداد مذکور با مجری
طرح می باشد.

ماده (۴) - گواهی مشارکت به تعداد برگ به ارزش ریال در قالب برگه‌های ریالی به
تعداد از شماره تا و برگه‌های ریالی به تعداد و

به شماره تا در قالب این قرارداد به سپرده گذار تحویل گردید. سپرده گذار به ارزش اسمی گواهی خریداری شده و متناسب با مدت زمان مشارکت مالی مضاربه ناشی از محصول خریداری شده طبق دستورالعملهای شیوه بانکداری مشارکت در سود و زیان (PLS) و دستورالعمل مشارکت مالی مضاربه (MFS) و دستورالعملهای تکمیلی در مشارکت مالی جعاله (JFS) سهم خواهد بود.

ماده (۵) - سپرده گذار به بانک حق و اختیار داد که انجام تمام یا قسمتهایی از عملیات موضوع مضاربه را به تشخیص و صلاحدید خود با رعایت دستورالعملهای مربوطه به غیر واگذار نماید. سپرده گذار حق هر گونه ایراد و اعتراضی را از خود سلب و ساقط نمود.

ماده (۶) - سپرده گذار ضمن عقد خارج لازم کلیه تعهدات و مفاد این قرارداد را پذیرفت و حق فسخ قرارداد را از خود سلب و ساقط نمود. همچنین اسقاط کافه اختیارات خصوصاً اختیار غبن فاحش از سپرده گذار بعمل آمد.

ماده (۷) - هر گونه مکاتبه ای که به تشخیص بانک با سپرده گذار ضروری باشد بنشانی مندرج در این قرارداد ارسال خواهد شد و مسئولیت تغییر نشانی سپرده گذار به عهده بانک نخواهد بود مگر اینکه سپرده گذار آنرا کتبا به بانک اعلام نموده باشد.

ماده (۸) - متقاضی مشارکت دارای شخصیت حقوقی در طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) می بایست مجوز مشارکت در سرمایه گذاری با اشخاص حقیقی و حقوقی را با استناد اساسنامه خود داشته باشد.

ماده (۹) - تقسیم سود حاصل از اجرای مضاربه موضوع این قرارداد طبق دستورالعمل تسهیم سود MFS به نسبت سود کل عملیات مضاربه تقسیم بر ارزش کالای فروشرفته برای مضارب معادل درصد و به نسبت میزان سرمایه پرداختی تقسیم بر ارزش کالای فروشرفته برای جاعل معادل درصد پیش بینی می شود. بدیهی است سهم قطعی طرفین پس از پایان عملیات مضاربه و محاسبه ارزش عملیات واقعی مضاربه و ارزش تحقق یافته کالای فروش رفته مشخص خواهد شد.

ماده (۱۰) - حل اختلاف در موارد بروز اختلاف در مواد قرارداد حاضر با رعایت شرایط مندرج در دستورالعمل داوری (حکمیت) بانکداری مشارکت در سود و زیان (PLS) از طریق ارجاع امر به هیئت داوری خواهد بود.

ماده (۱۱) - سپرده گذار (دارنده گواهی مشارکت) پس از انقضاء مدت قرارداد مستحق تسویه حساب خواهد بود.

تبصره: سپرده گذار حق و اختیار دارد حقوق خود حاصل از قرارداد مضاربه را با رعایت مقررات و شرایط مندرج در ماده ۱۱ این قرارداد و به موجب صلح نامه ای که جزء لاینفک قرارداد مضاربه است به غیر واگذار نماید.

ماده (۱۲) - بانک موافقت نمود تا سپرده گذار حقوق خود مندرج در این قرارداد را با ثبت در رایانه بازار ثانویه خرید و فروش گواهی مشارکت نزد بانک یا در شبکه مجازی اینترنتی با انتقال گواهی مشارکت متعلقه به غیر زیر نظر بانک واگذار نماید. حقوق انتقال یافته به شخص ثالث از طریق شناسه مشتری و حساب بانکی وارد شده تحقق می یابد.

ماده (۱۳) - کارمزد نقل و انتقال گواهی مشارکت مطابق دستورالعملهای مربوطه و برابر با نیم در هزار از هریک از طرفین می باشد که هنگام نقل و انتقال از حساب طرفین برداشت و به حساب درآمد بانک واریز خواهد شد.

ماده (۱۴) - سپرده گذار تحت هیچ شرایطی حق دخالت در انجام عملیات مضاربه را ندارد.

ماده (۱۵) - در صورت حادث شدن فورس ماژور (از قبیل جنگ، سیل، طوفان، زلزله) با احراز اجتماع شرایط ذیل:

الف) حادثه باید غیر قابل دفع و غیر قابل اجتناب باشد.

ب) حادثه باید غیر قابل پیش بینی باشد.

ج) حادثه باید خارجی باشد.

د) حادثه باید اجرای قرارداد را غیر ممکن سازد.

مسئولیتی متوجه بانک نخواهد بود. پس از رفع حالت فورس ماژور حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ رفع فورس ماژور بانک متعهد است که نسبت به انجام موضوع مورد مضاربه اقدام نماید و مدت تلف شده مذکور توسط بانک محاسبه و بر مدت قرارداد اضافه خواهد شد.

ماده (۱۶) - این قرارداد بر اساس توافق طرفین و بر طبق مقررات جاری بر طرح مشارکت در سود و زیان (PLS) و طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) و طرح مشارکت مالی جعاله (JFS) تنظیم و امضاء کنندگان قبول نمودند که کلیه مندرجات قرارداد و مفاد مندرج در دستورالعمل‌های طرح مشارکت در سود و زیان (PLS) و طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) و طرح مشارکت مالی جعاله (JFS) و اصلاحیه‌های مترتب بر آنها را پذیرفته و نسبت به آن هیچگونه اختلافی ندارند.

این قرارداد در ۱۶ ماده و یک تبصره در تاریخ و در دو نسخه که در حکم وخواست تنظیم و بین طرفین قرارداد مبادله گردید. (k123).

امضاء بانک:

نام و امضاء سپرده‌گذار:

قرارداد MFS

قرارداد مضاربه بازرگانی داخلی در قبال تعهد شخصی ثالث

نوع: عادی

بمنظور انجام معامله مضاربه بین امضاء کنندگان ذیل:

آقای/خانم----- فرزند----- دارای شماره شناسنامه -----
----- صادره از ----- شماره ملی----- مقیم-----
----- کد پستی----- صندوق پستی/پست
الکترونیکی-----

شرکت----- دارای شماره ثبت----- محل ثبت-----
مقیم----- کد پستی-----
صندوق پستی/پست الکترونیکی----- با امضای آقای/خانم-----
و آقای/خانم----- ثبت شده بموجب آگهی شماره----- مورخ-----
در روزنامه رسمی شماره----- مورخ----- که در این قرارداد
"مضارب" نامیده می شود و

آقای/خانم----- فرزند----- دارای شماره شناسنامه-----
----- صادره از----- شماره ملی----- و آقای/خانم-----
----- فرزند----- دارای شماره شناسنامه----- صادره از-----
----- شماره ملی----- مقیم-----
----- کد پستی----- صندوق پستی/پست الکترونیکی----- و

----- کد پستی-----
----- صندوق پستی/پست الکترونیکی----- /شرکت----- دارای
شماره ثبت----- محل ثبت----- مقیم-----
----- کد پستی----- صندوق پستی/پست الکترونیکی-----
----- با امضاء: آقای/خانم----- و آقای/خانم----- ثبت شده

بموجب آگهی شماره----- مورخ----- در روزنامه رسمی شماره-----
مورخ----- که در این قرارداد "متعهد/متعهدین" نامیده می شود/می شوند از یک طرف
و بانک ملی ایران به شماره شناسه ۱۰۸۶۱۶۷۷۵۴۲ شعبه----- مقیم-----
----- که در این قرارداد "بانک" نامیده می شود از
طرف دیگر این قرارداد به تاریخ (به عدد):----- (تاریخ به حروف):-----

-----) منعقد و طرفین ملزم به انجام مفاد آن گردیدند:

ماده (۱) - به منظور انجام معامله مضاربه و قصد اطراف قرارداد مبنی بر اینکه مضارب با سرمایه مالک تجارت
کرده و در سود آن شرکت باشند در این راستا توافق گردید طبق مقررات جاری بر طرح مشارکت در سود و

زیان (PLS) و طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) و طرح مشارکت مالی جعاله (JFS) خرید و فروش کالا
بشرح ذیل (نوع، مقدار و مشخصات کالای مورد معامله بطور کامل ذیلاً درج شود):

نوع:-----مقدار:-----

-----سایر مشخصات کالا:-----

-----با استفاده از سرمایه در اختیار طبق شرایط و
مندرجات این قرارداد می‌باشد.

ماده ۲- بانک بر اساس درخواست انجام معامله مضاربه مورخ ----- مضارب، مبلغ (به
عدد)-----ریال (مبلغ به حروف)-----

-----ریال) بعنوان سرمایه مضاربه
اختصاص داد و سرمایه مزبور را در حساب قرض الحسنه/سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت شماره-----
-----مضارب برای استفاده وی منظور نمود و مضارب قبول و تعهد کرد که سرمایه مذکور را
یکجا و یا بتدریج فقط در امر خرید و تهیه کالای مندرج در ماده ۱ و با رعایت شرایط این قرارداد بکار گیرد و
مورد استفاده قرار دهد. خرید و فروش هر نوع کالا یا مال دیگر با استفاده از سرمایه مضاربه به هر طریق
دیگری تخلف از شرایط این قرارداد و مضاربه موضوع آن می‌باشد و در آن صورت بانک حق و اختیار دارد
معامله را فسخ و به استناد این قرارداد نسبت به مطالبه و وصول مطالبات خود و خسارات وارده به بانک اقدام
نماید و در هر صورت تشخیص و محاسبه میزان خسارت وارده به بانک ناشی از تخلف مضارب از مفاد این
قرارداد با بانک است و مضارب ضمن عقد خارج لازم حق هرگونه ایراد و اعتراض نسبت به اقدامات بانک را از
خود سلب و اسقاط نمود.

ماده ۳- مدت این قرارداد متناسب با یک دوره کامل خرید و فروش موضوع مضاربه از تاریخ انعقاد تا-----
-----می‌باشد و مضارب قبول و تعهد نمود که کلیه سرمایه مضاربه و سود حاصله را حداکثر تا تاریخ
انقضای مدت و بشرح مواد ۹ و ۱۰ این قرارداد به بانک پرداخته و حساب مضاربه را تصفیه نماید و مادامی که
مضارب کلیه تعهدات خود بشرح این قرارداد را در قبال بانک انجام نداده و مطالبات بانک را از هر جهت و
بابت نپرداخته این قرارداد بقوت و اعتبار خود باقی است.

تبصره: در اثناء انقضای مدت قرارداد و در صورت عدم انجام موضوع قرارداد تمدید مدت مضاربه حاضر با
درخواست کتبی مضارب و موافقت بانک، فقط برای یک دوره خرید و فروش با تنظیم قرارداد متمم و با تمامی
شرایط قرارداد حاضر بالاخص موضوع مضاربه مندرج در ماده یک قرارداد امکان‌پذیر است.

ماده ۴- مضارب قبول و تعهد نمود که هر نوع کار لازم در اجرای مضاربه موضوع این قرارداد را رأساً انجام
دهد و در آن مباشرت نماید و بدون موافقت بانک، هیچیک از عملیات مربوط به مضاربه را به دیگری واگذار
نکند.

ماده ۵- مضارب قبول و تعهد نمود که در تمام مدت مضاربه موضوع این قرارداد:

الف - از خرید و فروش نسبه مگر با موافقت قبلی بانک خودداری نماید و ایجاد هرگونه تعهد مازاد بر
قرارداد حاضر بر عهده مضارب خواهد بود.

ب - در مواردیکه برای تحقق مضاربه موضوع این قرارداد حسب تائید بانک انعقاد قرارداد دیگری ضروری
باشد مضارب باید قبلاً قرارداد مزبور را به تائید بانک برساند.

ج - اسناد مربوط به خرید و فروش و سایر جریان‌های مالی و کالای موضوع مضاربه را طبق نظر بانک (واحدامین) تسلیم نماید.

د - بدون موافقت قبلی بانک اقامتگاه خود را که در صدر قرارداد ذکر شده است تغییر ندهد و در صورتیکه رأساً اقدام به تغییر اقامتگاه خود نماید و یا به موجب حکم دادگاه یا دستور مراجع قانونی ملزم به تغییر نشانی و محل کار خود گردد مراتب را قبلاً به بانک اطلاع دهد و نشانی جدید را کتباً به بانک اعلام نماید. ه- کلیه اسناد و مدارک مربوط به مضاربه موضوع این قرارداد را طبق نظر بانک بنحوی ثبت و نگهداری نماید که در مواقع لزوم توسط بانک قابل رسیدگی باشد.

و- هرگونه نقل و انتقال و حمل و ورود و خروج کالا به و از انبار باید زیر نظر واحد امین بانک صورت پذیرد.

ماده ۶) - بانک حق دارد برای حصول اطمینان از انطباق نحوه استفاده و مصرف و برگشت سرمایه مضاربه با مفاد این قرارداد به هر طریقی که مقتضی بداند و هر موقع که بخواهد بر اقدامات مضارب و عملیات اجرائی مضاربه نظارت لازم را بعمل آورد. مضارب قبول و تعهد نمود کلیه تسهیلات و وسائل نظارت بانک را فراهم سازد و هرگونه اسناد و مدارک و اطلاعات مورد نیاز بانک را برای اعمال نظارت بانک در اختیار بانک قرار دهد. **ماده ۷) -** مضارب قبول و تعهد نمود که سرمایه مضاربه را جهت تحقق موضوع مضاربه بشرح این قرارداد فقط در امور بهای خرید کالا و هزینه‌های ضروری شامل هزینه‌های بیمه و انبارداری و بانکی و حمل و نقل و بسته بندی مورد استفاده قرار دهد و متعهد گردید سایر هزینه‌های ذیربط منجمله هزینه‌های اداری، حقوق و دستمزد و هر نوع هزینه مربوط دیگر را از اموال و منابع متعلق به خود تبرعاً پرداخت کند.

ماده ۸) - مضارب قبول و تعهد نمود کالای خریداری را پس از خرید تا زمان فروش برفع بانک بیمه کامل نموده و بیمه نامه را در اسرع وقت و حداکثر ظرف دو روز از تاریخ خرید کالا به بانک تسلیم نماید. در غیر اینصورت بانک می‌تواند کالای مورد معامله را به هزینه مضارب معادل یکصد و سی درصد مانده بدهی و تعهدات مضارب بیمه نماید و مضارب متعهد شد به محض مطالبه بانک هزینه مزبور را پرداخت کند و در صورت عدم پرداخت، بانک می‌تواند مبلغ مزبور را جزء مطالبات خود از مضارب منظور نماید. اقدام به بیمه کالای مورد معامله از طرف بانک اختیاری است و هیچگونه تعهد و مسئولیتی از این لحاظ در برابر مضارب بعهد بانک نیست و چنانچه به علت تعلل در بیمه نمودن کالای مورد معامله و یا عدم بیمه نمودن آن به وسیله مضارب و یا به هر علت دیگر خسارت و زیانی حاصل شود مضارب متعهد شد زیان و خسارت وارده را جبران نموده و از اموال خود به بانک پرداخت کند.

ماده ۹) - مضارب قبول و تعهد نمود که کلیه وجوه حاصل از فروش کالای خریداری شده را همزمان با فروش جزئی و یا کلی آن مستقیماً و بدون دخل و تصرف در آن به حساب شماره ----- تحت عنوان حساب خاص مضاربه وجوه دریافتی مشارکت مالی مضاربه MFS که نزد بانک افتتاح می‌گردد واریز نماید. همچنین متعهد است کلیه امور بانکی مورد نیاز برای اجرای مفاد این قرارداد را منحصراً از طریق بانک انجام دهد.

ماده ۱۰) - مضارب قبول و تعهد نمود که در پایان مدت قرارداد و یا در زمان فسخ معامله در صورتیکه تمام یا قسمتی از کالای موضوع ماده ۱ به فروش نرسیده باشد موجودی کالای مزبور را با موافقت بانک به قیمت روز

شخصاً خریداری و وجه آنرا به حساب مذکور در ماده ۹ واریز نماید. در غیر اینصورت کالای موضوع این ماده به تشخیص واحد امین بانک از طریق مزایده به فروش خواهد رسید.

ماده (۱۱) - مضارب بموجب این قرارداد و ضمن عقد خارج لازم به بانک حق و اختیار و وکالت بلاعزل داد و همچنین برای بعد از فوت بانک را وصی خود قرار داد تا بانک به تشخیص خود و در صورت اقتضاء و با مراجعه به محل کسب و انبار مضارب و یا هر محل دیگری از اموال موضوع ماده ۱ بازدید و عنداللزوم اموال مزبور را از محل خارج و نسبت به فروش آنها و وصول ثمن و پرداخت سهم مضارب اقدام نماید.

ماده (۱۲) - تقسیم سود حاصل از اجرای مضاربه موضوع این قرارداد طبق دستورالعمل تسهیم سود MFS به نسبت سود کل عملیات مضاربه تقسیم بر ارزش کالای فروش رفته برای مضارب معادل..... درصد و به نسبت میزان سرمایه پرداختی تقسیم بر ارزش کالای فروش رفته برای بانک معادل..... درصد پیش بینی می شود. بدیهی است سهم قطعی طرفین پس از پایان عملیات مضاربه و محاسبه ارزش عملیات واقعی مضاربه و ارزش تحقق یافته کالای فروش رفته مشخص خواهد شد.

ماده (۱۳) - مضارب ضمن عقد خارج لازم حق فسخ قرارداد را تا آخر مدت تصفیه کامل حسابهای وی از خود سلب و اسقاط نمود و متعهد به رعایت آن گردید.

ماده (۱۴) - در صورتیکه به علت تخلف مضارب از هر یک از تعهدات و مندرجات و شرایط این قرارداد بانک اقدام به فسخ معامله نماید مضارب مکلف است کالای خریداری شده از محل سرمایه مضاربه را به قیمت روز خریداری نموده و وجه آنرا نقداً به حساب بانک واریز نماید و چنانچه حاصل فروش کمتر از سرمایه مضاربه باشد مضارب ضمن عقد خارج لازم متعهد شد مابهالتفاوت را مجاناً و بلا عوض از مال خود به بانک بپردازد. در صورت تأخیر در پرداخت سرمایه بانک پس از فسخ معامله مضاربه توسط بانک بشرح این ماده یا سررسید قرارداد، مبلغی بر ذمه مضارب تعلق خواهد گرفت. از این رو مضارب با امضای این قرارداد متعهد گردید علاوه بر بدهی تأدیه نشده نسبت به پرداخت خسارت به میزان حاصل ضرب نرخ تورم اعلامی توسط بانک مرکزی در رقم میزان بدهی تأدیه نشده پرداخت نماید. بهمین منظور مضارب ضمن این قرارداد بطور غیر قابل برگشت به بانک حق و اختیار داد که از تاریخ سررسید تا تاریخ تسویه کامل بدهی از حساب مضارب برداشت و یا بهمان میزان از دارائیهای وی تملک نماید، اخذ مبلغ موضوع این ماده مانع از تعقیب عملیات اجرائی برای وصول مطالبات بانک نخواهد بود.

همچنین مضارب ضمن عقد خارج لازم و بطور غیر قابل برگشت به بانک حق و اختیار داد تا در صورت انقضای قرارداد و عدم ایفای تعهدات از طرف وی، بانک مطالبات خود را به شرح این ماده، مطالبه و وصول نماید.

ماده (۱۵) - مضارب قبول نمود که هرگونه نامه یا اخطاریه بانک که بعنوان وی بنشانی مندرج در این قرارداد و از طریق پست سفارشی یا نامهرسان بانک ارسال گردد بمنزله ابلاغ به وی تلقی شود.

ماده (۱۶) - مضارب و متعهد/متعهدین ضمن عقد خارج لازم شرایط عمومی حساب سپرده قرض الحسنه جاری بانک را که جزء لاینفک این قرارداد است قبول و امضاء نموده و ضمن عقد مزبور بانک ملی ایران را وکیل بلاعزل خود نمودند و بنابراین به بانک حق و اختیار دادند که بانک مطالبات خود ناشی از این قرارداد را از موجودی حسابها و سپردههای متعلق به مضارب و متعهد/متعهدین نزد هر یک از شعب و واحدهای بانک ملی ایران و سایر بانکهای کشور تأمین و برداشت نماید.

ماده ۱۷- کلیه هزینه‌های وصول مطالبات بانک شامل دستمزد کارشناسان، حق‌الوکاله وکیل و نماینده قضائی در تمام مراحل و مراجع طبق آئین نامه تعرفه حق‌الوکاله و هزینه سفر وکلای دادگستری و اصلاحیه‌های بعدی آن و هزینه‌های دادرسی و اجرائی و ثبتی و غیره) کلاً بعهده مضارب است و مضارب هر گونه اقدامات اجرائی بانک از طریق اجرای ثبت و صدور اجرائیه و یا مراجعه به مراجع دیگر را تا وصول مطالبات بانک از هر جهت و بابت قبول نمود. مضارب ضمن عقد خارج لازم به بانک حق و اختیار داد مطالبات خود را به استناد هر یک از مستندات طلب به تشخیص و صلاحدید خود استیفاء و وصول نماید و مضارب حق هرگونه ایراد و اعتراض نسبت به اقدامات بانک در این رابطه را از خود سلب و اسقاط نمود.

تبصره: دیگر هزینه‌های قابل قبول در موضوع مضاربه عبارتند از: قیمت خرید، هزینه‌های بیمه، حمل و نقل، انبارداری، بسته‌بندی، حق ثبت سفارش و هزینه‌های خدمات بانکی.

ماده ۱۸- متعهد/متعهدین با علم و اطلاع و وقوف کامل نسبت به مندرجات این قرارداد و کمیت و کیفیت تعهدات مضارب بموجب این قرارداد متضامناً با خود مضارب انجام کلیه تعهدات و پرداخت بدهی‌هایی را که در ارتباط با انجام موضوع این قرارداد به عهده مضارب است، تعهد نمود/نمودند و متعهد و ملتزم گردید/گردیدند بمحض مطالبه، طلب مورد مطالبه بانک را ببانک تسلیم و پرداخت کند/کنند و بانک باستناد این قرارداد حق دارد علاوه بر مراجعه به مضارب برای ایفای تعهدات مضارب به متعهد/متعهدین نیز مراجعه نماید و حق مراجعه بانک به مضارب و متعهد/متعهدین منفرداً و مجتمعاً برای بانک محفوظ می‌باشد و بانک می‌تواند باستناد این قرارداد یا مستندات و تضمینات دیگر مطالبات خود را از طریق صدور اجرائیه یا سایر مراجع قانونی از مضارب و متعهد/متعهدین استیفاء و وصول نماید.

ماده ۱۹- در راستای اجرای ماده ۱ آئین نامه پیشگیری و مبارزه با رشوه در دستگاههای اجرایی مصوب ۱۳۸۳/۹/۱ هیأت وزیران و بند "ه" ماده ۲ و همچنین ماده ۷ آئین نامه مذکور و قوانین مرتبط با این امر، چنانچه برای بانک مسلم و مسجل شود که مضارب تسهیلات بانکی را بدون رعایت مقررات و ضوابط معاملاتی و بانکی اخذ نموده است و مورد مشمول یکی از بندهای احصاء شده در ماده یک آئین نامه پیشگیری و مبارزه با رشوه در دستگاه اجرایی باشد و همچنین امر مذکور به موجب حکم قطعی در محاکم دادگستری به اثبات رسیده باشد بانک حق و اختیار دارد به طور یک جانبه و به صرف اعلام به مضارب، قرارداد را فسخ و کل مطالبات خود ناشی از این قرارداد را از مضارب و متعهد/متعهدین مطالبه نماید. بدیهی است وصول مطالبات بانک ملازمه‌ای با فسخ قرارداد ندارد همچنین به منظور جلوگیری از انجام معامله و اعطاء تسهیلات جدید به متخلف، بانک موظف است ضمن اعلام مشخصات شخص متخلف اعم از حقیقی و یا حقوقی به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری اسلامی ایران به مدت پنج سال از انعقاد قرارداد جدید با وی خودداری نماید، مضارب و متعهد/متعهدین هرگونه ادعا و اعتراض و ایرادی را در این خصوص از خود سلب و اسقاط نمودند.

ماده ۲۰- قرارداد مضاربه در موارد ذیل منفسخ می‌گردد:

- ۱- در صورت فوت یا جنون یا سفه مضارب
- ۲- در صورت مفلس شدن مضارب
- ۳- در صورت تلف شدن تمام سرمایه
- ۴- در صورت عدم امکان تجارتي که منظور این قرارداد است.

ماده ۲۱- در صورتی که مضارب/متعهد/متعهدین برخلاف هر یک از مواد این قرارداد رفتار نماید/نمایند یا از انجام تعهدات خود به شرح این قرارداد خودداری نماید/نمایند بانک علاوه بر فسخ معامله این قرارداد حق دارد به شرح این قرارداد کلیه مطالبات خود را از طریق قانونی استیفا نماید.

ماده ۲۲- چنانچه شریک از مفاد قرارداد حاضر تخلف نماید متعهد است حسب مورد به شرح ذیل جبران خسارت نماید.

الف - خسارت تاخیر تادیه و یا خسارت تاخیر در انجام تعهد بر اساس نرخ ناشی از نسبت سود عملیاتی حاصله به مدت قرارداد مشارکت به روز (نرخ زمانی سود) ضربدر مدت تاخیر به روز که با نرخ تورم نقطه به نقطه (آخرین گزارش ماهانه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی شهری بانک مرکزی) شروع تاخیر تا انتهای قرارداد متورم می‌گردد.

ب - خسارت عدم انجام تعهد براساس نرخ سود پیش‌بینی شده در مستندات ارزیابی طرح تایید شده توسط بانک باضافه نرخ تورم نقطه به نقطه توسط بانک مرکزی ضربدر سهم‌الشرکه بانک محاسبه و وصول می‌گردد.

تبصره: وصول خسارت از شریک تحت هر یک از عناوین فوق ملازمه‌ای با فسخ قرارداد ندارد.

ماده ۲۳- در صورت حادث شدن فورس ماژور (از قبیل جنگ، سیل، طوفان، زلزله) با احراز اجتماع شرایط ذیل:

الف) حادثه باید غیرقابل دفع و غیرقابل اجتناب باشد.

ب) حادثه باید غیرقابل پیش‌بینی باشد.

ج) حادثه باید خارجی باشد.

د) حادثه باید اجرای قرارداد را غیرممکن سازد.

مسئولیتی متوجه مضارب نخواهد بود. پس از رفع حالت فورس ماژور حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ رفع فورس ماژور مضارب متعهد است که نسبت به انجام موضوع مضاربه اقدام نماید و مدت تلف شده مذکور توسط بانک محاسبه و بر مدت قرارداد اضافه خواهد شد.

تبصره: استناد به فورس ماژور در طول مدت قرارداد، مدت توافق شده یا مدت تعیین شده قابل پذیرش است و با انقضای مدت‌های مذکور، استناد مضارب به فورس ماژور موضوعیت نخواهد داشت.

ماده ۲۴- طرفین قرارداد حاضر یا احد از آنها می‌توانند در صورت بروز اختلاف در مواد این قرارداد و به منظور رفع اختلاف با رعایت شرایط مندرج در دستورالعمل داوری (حاکمیت) بانکداری مشارکت در سود و زیان (PLS) و زیرسیستم مشارکت مالی مضاربه (MFS) و زیرسیستم مشارکت مالی جعاله (JFS) و با لحاظ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی موضوع را به هیئت داوران ارجاع نمایند.

ماده ۲۵- این قرارداد براساس توافق طرفین و بر طبق مقررات جاری بر طرح مشارکت در سود و زیان (PLS) و طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) و طرح مشارکت مالی جعاله (JFS) تنظیم و امضاء کنندگان قبول نمودند که کلیه مندرجات قرارداد و مفاد مندرج در دستورالعمل‌های طرح مشارکت در سود و زیان (PLS) و طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) و طرح مشارکت مالی جعاله (JFS) و اصلاحیه‌های مترتب بر آنها را پذیرفته و نسبت به آن هیچگونه اختلافی ندارند.

این قرارداد در ۲۵ ماده و ۴ تبصره و بر اساس توافق طرفین و همچنین بر اساس طرح بانکداری مشارکت در سود و زیان (PLS) و طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) و طرح مشارکت مالی جعاله (JFS) بدون آنکه در مفاد آن اختلافی باشد تنظیم گردید مضارب و متعهد/متعهدین حق هرگونه ایراد و اعتراضی را نسبت به اقدامات بانک به منظور وصول مطالبات خود و ایفاء تعهدات مضارب را در هر مرحله از عملیات اجرایی از طریق اجرای ثبت و سایر مراجع قانونی از خود سلب و اسقاط نمودند. (k123).

نام و امضاء مضارب:

نام و امضاء متعهدین:

امضاء بانک:

قرارداد MFS

قرارداد مضاربه بازرگانی داخلی در قبال توثیق غیرمنقول

نوع: رسمی

آقای/خانم-----فرزند-----دارای شماره شناسنامه ----- صادره از -----
شماره ملی-----مقیم-----کد پستی-----
صندوق پستی/پست الکترونیکی-----
شرکت-----دارای شماره ثبت-----محل ثبت-----مقیم-----
کد پستی-----صندوق پستی/پست الکترونیکی-----
با امضاء آقای/خانم-----و آقای/خانم-----
ثبت شده بموجب آگهی شماره-----مورخ-----در روزنامه رسمی شماره-----
مورخ-----که در این قرارداد «مضارب» نامیده می‌شود
و آقای/خانم-----فرزند-----دارای شماره شناسنامه-----
صادر از-----شماره ملی-----مقیم-----
کد پستی-----صندوق پستی/پست الکترونیکی-----
شرکت-----دارای شماره ثبت-----محل ثبت-----مقیم-----
کد پستی-----صندوق پستی/پست الکترونیکی-----
با امضاء: آقای/خانم-----
و آقای/خانم-----ثبت شده بموجب آگهی شماره-----
مورخ-----در روزنامه رسمی شماره-----مورخ-----
که در این قرارداد «راهن» نامیده می‌شود از یک طرف
و بانک ملی ایران به شماره شناسه ۱۰۸۶۱۶۷۷۵۴۲ شعبه-----مقیم-----
که در این قرارداد به عنوان وکیل مالک و «بانک» نامیده می‌شود از طرف دیگر
این قرارداد به تاریخ (به عدد):----- (تاریخ به حروف):-----
منعقد و طرفین ملزم به انجام مفاد آن گردیدند:

ماده (۱) - به منظور انجام معامله مضاربه و قصد اطراف قرارداد مبنی بر اینکه مضارب با سرمایه مالک تجارت کرده و در سود آن شریک باشند. در این راستا توافق گردید بر طبق مقررات جاری بر طرح مشارکت در سود و زیان (PLS) و طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) و طرح مشارکت مالی جعاله (JFS) مضارب به خرید و فروش کالا بشرح ذیل (نوع، مقدار و مشخصات کالای مورد معامله بطور کامل ذیلاً درج شود):

نوع:-----مقدار:-----سایر مشخصات-----
کالا:-----

با استفاده از سرمایه در اختیار طبق شرایط و مندرجات این قرارداد اقدام نماید.

ماده (۲) - بانک بر اساس درخواست انجام معامله مضاربه مورخ ----- مضاربه،
مبلغ (به عدد) ----- ریال (مبلغ به حروف) -----

ریال) بعنوان سرمایه مضاربه اختصاص
داد و سرمایه مزبور را در حساب قرض الحسنه/سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت شماره-----
مضارب برای استفاده وی منظور نمود و مضارب قبول و تعهد کرد که سرمایه مذکور را یکجا و یا بتدریج فقط
در امر خرید و تهیه کالای مندرج در ماده ۱ و با رعایت شرایط این قرارداد بکار گیرد و مورد استفاده قرار
دهد. خرید و فروش هر نوع کالا یا مال دیگر با استفاده از سرمایه مضاربه به هر طریق دیگری تخلف از شرایط
این قرارداد و مضاربه موضوع آن می‌باشد و در آن صورت بانک حق و اختیار دارد معامله را فسخ و به استناد
این قرارداد نسبت به مطالبه و وصول مطالبات خود و خسارات وارده به بانک اقدام نماید و در هر صورت
تشخیص و محاسبه میزان خسارت وارده به بانک ناشی از تخلف مضارب از مفاد این قرارداد با بانک است و
مضارب ضمن عقد خارج لازم حق هر گونه ایراد و اعتراض نسبت به اقدامات بانک را از خود سلب و اسقاط
نمود.

ماده (۳) - مدت این قرارداد متناسب با یک دوره کامل خرید و فروش موضوع مضاربه از تاریخ انعقاد تا ----
می‌باشد و مضارب قبول و تعهد نمود که کلیه سرمایه مضاربه و سود حاصله را حداکثر تا
تاریخ انقضای مدت و بشرح مواد ۹ و ۱۰ این قرارداد به بانک پرداخته و حساب مضاربه را تصفیه نماید.

تبصره: در اثناء انقضای مدت قرارداد و در صورت عدم انجام موضوع قرارداد تمدید مدت مضاربه حاضر با
درخواست کتبی مضارب و موافقت بانک فقط برای یک دوره خرید و فروش با تنظیم قرارداد متمم و با تمامی
شرایط قرارداد حاضر بالاخص موضوع مضاربه مندرج در ماده یک قرارداد امکانپذیر است.

ماده (۴) - مضارب قبول و تعهد نمود که هر نوع کار لازم در اجرای مضاربه موضوع این قرارداد را رأساً انجام
دهد و در آن مباشرت نماید و بدون موافقت بانک، هیچیک از عملیات مربوط به مضاربه را به دیگری واگذار
نکند.

ماده (۵) - مضارب قبول و تعهد نمود که در تمام مدت مضاربه موضوع این قرارداد:

الف - از خرید و فروش نسبه مگر با موافقت قبلی بانک خودداری نماید و ایجاد هرگونه تعهد مازاد بر
قرارداد حاضر بر عهده مضارب خواهد بود.

ب - در مواردیکه برای تحقق مضاربه موضوع این قرارداد حسب تائید بانک انعقاد قرارداد دیگری
ضروری باشد، مضارب باید قبلاً قرارداد مزبور را به تائید بانک برساند.

ج - اسناد مربوط به خرید و فروش و سایر جریانات مالی و کالا را بر طبق نظر بانک (واحد امین) تسلیم
نماید.

د - بدون موافقت قبلی بانک اقامتگاه خود را که در صدر قرارداد ذکر شده است تغییر ندهد و در
صورتیکه رأساً اقدام به تغییر اقامتگاه خود نماید و یا به موجب حکم دادگاه یا دستور مراجع قانونی ملزم
به تغییر نشانی و محل کار خود گردد مراتب را قبلاً به بانک اطلاع دهد و نشانی جدید را کتباً به بانک
اعلام نماید.

هـ- کلیه اسناد و مدارک مربوط به مضاربه موضوع این قرارداد را طبق نظر بانک بنحوی ثبت و نگهداری
نماید که در مواقع لزوم توسط بانک قابل رسیدگی باشد.

و- هرگونه نقل و انتقال و حمل و ورود و خروج کالا به و از انبار باید زیر نظر واحد امین بانک صورت پذیرد.

ماده (۶) - بانک حق دارد برای حصول اطمینان از انطباق نحوه استفاده و مصرف و برگشت سرمایه مضاربه با مفاد این قرارداد به هر طریقی که مقتضی بداند و هر موقع که بخواهد بر اقدامات مضارب و عملیات اجرائی مضاربه نظارت لازم را بعمل آورد. مضارب قبول و تعهد نمود که تسهیلات و وسائل نظارت بانک را فراهم سازد و دفاتر و حسابها و هرگونه مدارک و اطلاعات مورد نیاز بانک را برای نظارت بانک در اختیار بانک یا نماینده بانک قرار دهد.

ماده (۷) - مضارب قبول و تعهد نمود که سرمایه مضاربه را جهت تحقق موضوع مضاربه بشرح این قرارداد فقط در امور بهای خرید کالا و هزینه‌های ضروری شامل هزینه‌های بیمه و انبارداری و بانکی و حمل و نقل و بسته‌بندی مورد استفاده قرار دهد و متعهد گردید سایر هزینه‌های ذیربط منجمله هزینه‌های اداری، حقوق و دستمزد و هر نوع هزینه مربوط دیگر را از اموال و منابع متعلق به خود تبرعاً پرداخت کند.

ماده (۸) - مضارب قبول و تعهد نمود کالای خریداری را پس از خرید تا زمان فروش به نفع بانک بیمه کامل نموده و بیمه نامه را در اسرع وقت و حداکثر ظرف دو روز از تاریخ خرید کالا به بانک تسلیم نماید. در غیر اینصورت بانک می‌تواند کالای مورد معامله را به هزینه مضارب معادل یکصد و سی درصد مانده بدهی و تعهدات مضارب بیمه نماید و مضارب متعهد شد به محض مطالبه بانک هزینه مزبور را پرداخت کند و در صورت عدم پرداخت، بانک می‌تواند مبلغ مزبور را جزء مطالبات خود از مضارب منظور نماید. اقدام به بیمه کالای مورد معامله از طرف بانک اختیاری است و هیچگونه تعهد و مسئولیتی از این لحاظ در برابر مضارب بعهد بانک نیست و چنانچه به علت تعلل در بیمه نمودن کالای مورد معامله و یا عدم بیمه نمودن آن به وسیله مضارب و یا به هر علت دیگر خسارت و زیانی حاصل شود مضارب متعهد شد زیان و خسارات وارده را جبران نموده و از اموال خود به بانک پرداخت کند.

ماده (۹) - مضارب قبول و تعهد نمود که کلیه وجوه حاصل از فروش کالای خریداری شده را همزمان با فروش جزئی و یا کلی آن مستقیماً و بدون دخل و تصرف در آن به حساب شماره ----- تحت عنوان حساب خاص مضاربه وجوه دریافتی مشارکت مالی جعاله MFS که نزد بانک افتتاح می‌گردد واریز نماید. همچنین متعهد است کلیه امور بانکی مورد نیاز برای اجرای مفاد این قرارداد را منحصراً از طریق بانک انجام دهد.

ماده (۱۰) - مضارب قبول و تعهد نمود که در پایان مدت قرارداد و یا در زمان فسخ معامله در صورتیکه تمام یا قسمتی از کالای موضوع ماده ۱ به فروش نرسیده باشد موجودی کالای مزبور را با موافقت بانک به قیمت روز شخصاً خریداری و وجه آنرا به حساب مذکور در ماده ۹ واریز نماید. در غیر اینصورت کالای موضوع این ماده به تشخیص واحد امین بانک از طریق مزایده به فروش خواهد رسید.

ماده (۱۱) - مضارب بموجب این قرارداد و ضمن عقد خارج لازم به بانک حق و اختیار و وکالت بلاعزل داد و همچنین برای بعد از فوت بانک را وصی خود قرار داد تا بانک به تشخیص خود و در صورت اقتضاء و با مراجعه به محل کسب و انبار مضارب و یا هر محل دیگری از اموال موضوع ماده ۱ بازدید و عنداللزوم اموال مزبور را از محل خارج و نسبت به فروش آنها و وصول ثمن و پرداخت سهم مضارب اقدام نماید.

ماده (۱۲) - تقسیم سود حاصل از اجرای مضاربه موضوع این قرارداد طبق دستورالعمل تسهیم سود MFS به نسبت سود کل عملیات مضاربه تقسیم بر ارزش کالای فروشرفته برای مضارب معادل..... درصد و به نسبت میزان سرمایه پرداختی تقسیم بر ارزش کالای فروشرفته برای بانک معادل..... درصد پیش بینی می‌شود. بدیهی است سهم قطعی طرفین پس از پایان عملیات مضاربه و محاسبه ارزش عملیات واقعی مضاربه و ارزش تحقق یافته کالای فروشرفته مشخص خواهد شد.

ماده (۱۳) - مضارب ضمن عقد خارج لازم حق فسخ قرارداد را تا آخر مدت تصفیه کامل حسابهای آن از خود سلب و اسقاط نمود و متعهد به رعایت آن گردید.

ماده (۱۴) - در صورتیکه به علت تخلف مضارب از هر یک از تعهدات و مندرجات و شرایط این قرارداد بانک اقدام به فسخ معامله نماید، مضارب مکلف است کالای خریداری شده از محل سرمایه مضاربه را به قیمت روز خریداری نموده و وجه آنرا نقداً بحساب بانک واریز نماید و چنانچه حاصل فروش کمتر از سرمایه مضاربه باشد مضارب ضمن عقد خارج لازم متعهد شد مابه‌التفاوت را مجاناً و بلا عوض از مال خود به بانک بپردازد. در صورت تاخیر در پرداخت سرمایه بانک پس از فسخ معامله مضاربه توسط بانک به شرح این ماده یا سررسید قرارداد مبلغی بر ذمه مضارب تعلق خواهد گرفت از این رو مضارب با امضای این قرارداد متعهد گردید علاوه بر بدهی تادیه نشده نسبت به پرداخت خسارت به میزان حاصلضرب نرخ تورم نقطه به نقطه (آخرین گزارش ماهانه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی شهری) اعلامی توسط بانک مرکزی در رقم میزان بدهی تادیه نشده پرداخت نماید. به همین منظور مضارب ضمن این قرارداد بطور غیر قابل برگشت به بانک حق و اختیار داد که از تاریخ سررسید تا تاریخ تسویه کامل بدهی از حساب مضارب برداشت و یا به همان میزان از مورد/موارد وثیقه یا از سایر دارائیهای وی تملک نماید. اخذ مبلغ موضوع این ماده مانع از تعقیب عملیات اجرائی برای وصول مطالبات بانک نخواهد بود. همچنین مضارب ضمن عقد خارج لازم و بطور غیر قابل برگشت به بانک حق و اختیار داد تا در صورت انقضای قرارداد و عدم ایفای تعهدات از طرف وی، بانک مطالبات خود را مطالبه و وصول نماید.

ماده (۱۵) - مضارب قبول نمود که هرگونه نامه یا اخطاریه بانک که بعنوان وی بنشانی مندرج در این قرارداد و از طریق پست سفارشی یا نامه رسان بانک ارسال گردد بمنزله ابلاغ به وی تلقی شود.

ماده (۱۶) - مضارب ضمن عقد خارج لازم شرایط عمومی حساب سپرده قرض الحسنه جاری بانک را که جزء لاینفک این قرارداد است قبول و امضاء نمود و ضمن عقد مزبور بانک ملی ایران را وکیل بلاعزل خود نمود و بنابراین به بانک حق و اختیار داد که بانک مطالبات خود ناشی از این قرارداد را از موجودی حسابها و سپرده‌های متعلق به مضارب نزد هر یک از شعب و واحدهای بانک ملی ایران و سایر بانکهای کشور تأمین و برداشت نماید.

ماده (۱۷) - کلیه هزینه‌های وصول مطالبات بانک شامل دستمزد کارشناسان، حق الوکاله وکیل و نماینده قضائی در تمام مراحل و مراجع طبق آئیننامه تعرفه حق الوکاله و هزینه سفر و کلای دادگستری و اصلاحیه‌های بعدی آن و هزینه‌های دادرسی و اجرائی و ثبتی و غیره) کلاً بعهده مضارب است و مضارب هر گونه اقدامات اجرائی بانک از طریق اجرای ثبت و صدور اجرائیه و یا مراجعه به مراجع دیگر را تا وصول مطالبات بانک از هر جهت و بابت قبول نمود.

تبصره: هزینه‌های ثبت این قرارداد اعم از حق الثبت و حق التحریر جزء هزینه‌های قابل قبول موضوع مضاربه می‌باشد. دیگر هزینه‌های قابل قبول در موضوع مضاربه عبارتند از: قیمت خرید، هزینه‌های بیمه، حمل و نقل، انبارداری، بسته بندی، حق ثبت سفارش و هزینه‌های خدمات بانکی.

ماده (۱۸) - قرارداد مضاربه در موارد ذیل منفسخ می‌گردد.

۱- در صورت فوت یا جنون یا سغه مضارب

۲- در صورت مفلس شدن مضارب

۳- در صورت تلف شدن تمام سرمایه

۴- در صورت عدم امکان تجارتي که منظور این قرارداد بوده است.

ماده (۱۹) - راهن/مضارب به منظور توثیق و تامین تعهدات مضارب به شرح این قرارداد مال/اموال مشروح ذیل را در رهن بانک قرار داد و به بانک حق و اختیار داد که بانک حقوق و مطالبات خود در موضوع این قرارداد را طبق مندرجات این قرارداد از طریق اجرای ثبت و یا سایر مراجع ذیصلاح از مورد رهن استیفاء و وصول نماید و مادامیکه این قرارداد فسخ نشده است راهن/مضارب حق هیچگونه نقل و انتقال نسبت به عین یا منافع مورد رهن را به هر صورت اعم از قطعی و رهنی و شرطی و اجاره و صلح حقوق و اقرار و وکالت و وصایت نخواهد داشت. مورد رهن تحویل بانک گردیده و مجدداً بصورت امانت به تصرف راهن داده شد.

(شرح مورد رهن بطور کامل نوشته شود)

پلاک ثبتی..... فرعی از اصلی..... به مساحت..... واقع در بخش..... ملک
آقای/خانم..... به انضمام اشتراک برق پرونده شماره..... و انشعاب آب پرونده..... و
تلفن..... و گاز به شماره پرونده.....

ماده (۲۰) - مضارب متعهد گردید مورد رهن مندرج در ماده ۱۹ را در مقابل خطراتی که از طرف بانک تعیین می‌شود نزد بیمه گر مورد قبول بانک و به نام و به نفع بانک و به هر مبلغ و مدتی که بانک بخواهد بیمه نموده و بیمه نامه را هم زمان با تاریخ امضاء این قرارداد به بانک تسلیم نماید. همچنین نامبرده متعهد است نسبت به تجدید بیمه نامه راس انقضای سررسید بیمه نامه بصورتی اقدام نماید که مورد رهن در طول مدت رهن از پوشش بیمه خارج نشود و بیمه نامه جدید را حداکثر ظرف دو روز از انقضای مدت بیمه نامه قبلی به بانک تسلیم نماید در صورت عدم تمدید بانک حق دارد بیمه نامه را به هزینه مضارب تمدید نماید و مضارب متعهد به پرداخت هزینه مربوط می‌باشد و مکلف است به محض مطالبه بانک آن را بپردازد و در صورت عدم پرداخت، بانک می‌تواند مبلغ مزبور را جزء مطالبات خود از مضارب منظور یا از حسابهای وی برداشت نماید. اقدام به تمدید بیمه نامه از طرف بانک اختیاری است و هیچگونه تعهد و مسئولیتی از این لحاظ در برابر مضارب به عهده بانک نیست. در صورت بروز خطر یا خطراتی که مورد رهن در مقابل آن و به شرح فوق به نفع بانک بیمه شده، خسارت دریافتی توسط بانک از بیمه گر وصول خواهد شد و نسبت به میزان خسارت دریافتی که مورد توافق بین بانک و بیمه گر قرار گیرد مضارب حق هرگونه ایراد و اعتراض را از خود سلب و اسقاط نمود.

ماده (۲۱) - مضارب/راهن بدینوسیله تعهد نمودند که از اقداماتی که باعث کاهش بهای مورد/موارد رهن شود خودداری نماید/نمایند.

ماده ۲۲- چنانچه شریک از مفاد قرارداد حاضر تخلف نماید متعهد است حسب مورد به شرح ذیل جبران خسارت نماید.

الف - خسارت تاخیر تادیه و یا خسارت تاخیر در انجام تعهد بر اساس نرخ ناشی از نسبت سود عملیاتی حاصله به مدت قرارداد مشارکت به روز (نرخ زمانی سود) ضربدر مدت تاخیر به روز که با نرخ تورم نقطه به نقطه (آخرین گزارش ماهانه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی شهری بانک مرکزی) شروع تاخیر تا انتهای قرارداد متورم می‌گردد.

ب - خسارت عدم انجام تعهد براساس نرخ سود پیش‌بینی شده در مستندات ارزیابی طرح تایید شده توسط بانک باضافه نرخ تورم نقطه به نقطه توسط بانک مرکزی ضربدر سهم‌الشرکه بانک محاسبه و وصول می‌گردد.

تبصره: وصول خسارت از شریک تحت هر یک از عناوین فوق ملازمه‌ای با فسخ قرارداد ندارد.

ماده ۲۳- هرگونه عرصه و اعیانی و تاسیسات و ابنیه و مستحدثات که به مورد/موارد رهن اضافه و الحاق شود اعم از متصل و منفصل و نیز امتیازات تلفن، آب، برق و گاز من حیث المجموع جزء مورد/موارد رهن است و مانع اجرای ماده ۳۴ اصلاحی قانون ثبت نخواهد بود و نیز تمامی مورد/موارد رهن تا پرداخت کلیه بدهی اعم از اصل و کارمزد و سود و سایر خسارات متعلقه در رهن بانک باقی است چنانچه قبل از فسخ این قرارداد شهرداری یا هر سازمان و موسسه دیگری بخواهد به استناد مقررات و قوانین مربوط برای احداث یا توسعه خیابان، کوچه، معبر یا جاده یا اجرای طرحی، قسمتی یا تمام مورد/موارد رهن را جزء خیابان، کوچه، معبر یا جاده یا طرح مربوط قرار دهد و یا آن را به هر عنوان تملک نماید بانک ضمن عقد رهن موضوع این قرارداد وکیل بلاعزل مضارب/راهن است تا از طرف مضارب/راهن آن قسمت را به بهایی که با شهرداری یا سازمان یا مجری طرح ذیربط توافق می‌نماید به مرجع مربوط واگذار نماید و عندالاقضاء مصالح ساختمانی آن قسمت را به هر شخصی و به هر قیمت و به هر ترتیب که بخواهد به فروش برساند و بها و عایدی موضوع این ماده را بابت قسمتی از مطالبات خود به شرح این قرارداد محسوب دارد و نیز در انجام کلیه تشریفات واگذاری مورد/موارد رهن به شهرداری یا سازمان یا مجری طرح مربوط و فروش مصالح ساختمانی اعم از امضاء اسناد و دفاتر و سایر امور مربوط دارای اختیار تام و نامحدود است و از هر جهت قائم مقام مضارب/راهن است و مضارب/راهن متعهد گردید/گردیدند ظرف مدت دو روز پس از اخطار کتبی بانک سند/اسناد مالکیت مربوط به مورد/موارد رهن را به بانک تسلیم نماید/نمایند.

ماده ۲۴- در صورتیکه مضارب/راهن برخلاف هر یک از موارد این قرارداد رفتار نماید/نمایند یا از انجام تعهدات خود بشرح این قرارداد خودداری نماید/نمایند. بانک علاوه بر حق فسخ معامله این قرارداد حق دارد به شرح این قرارداد کلیه مطالبات خود را از طریق قانونی استیفاء نماید.

ماده ۲۵- در راستای اجرای ماده ۱ آئیننامه پیشگیری و مبارزه با رشوه در دستگاههای اجرایی مصوب ۱۳۸۳/۹/۱ هیأت وزیران و بند "ه" ماده ۲ و همچنین ماده ۷ آئین نامه مذکور و قوانین مرتبط با این امر، چنانچه برای بانک مسلم و مسجل شود که مضارب تسهیلات بانکی را بدون رعایت مقررات و ضوابط معاملاتی و بانکی اخذ نموده است و مورد مشمول یکی از بندهای احصاء شده در ماده یک آئیننامه پیشگیری و مبارزه با رشوه در دستگاه اجرایی باشد و همچنین امر مذکور به موجب حکم قطعی در محاکم دادگستری به اثبات رسیده باشد بانک حق و اختیار دارد بطور یک‌جانبه و به صرف اعلام به مضارب، قرارداد را فسخ و کل مطالبات خود ناشی از این قرارداد را از مضارب و راهن مطالبه نماید بدیهی است وصول مطالبات بانک ملازمه‌ای با

فسخ قرارداد ندارد. همچنین به منظور جلوگیری از انجام معامله و اعطاء تسهیلات جدید به متخلف، بانک موظف است ضمن اعلام مشخصات شخص متخلف اعم از حقیقی و یا حقوقی به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری اسلامی ایران به مدت پنج سال از انعقاد قرارداد جدید با وی خودداری نماید. مضارب و راهن هرگونه ادعا و اعتراض و ایرادی را در این خصوص از خود سلب و ساقط نمودند.

ماده (۲۶) - در صورت حادث شدن فورس ماژور (از قبیل جنگ، سیل، طوفان، زلزله) با احراز اجتماع شرایط ذیل:

(الف) حادثه باید غیرقابل دفع و غیرقابل اجتناب باشد

(ب) حادثه باید غیرقابل پیش‌بینی باشد

(ج) حادثه باید خارجی باشد

(د) حادثه باید اجرای قرارداد را غیرممکن سازد

مسئولیتی متوجه مضارب نخواهد بود. پس از رفع حالت فورس ماژور حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ رفع فورس ماژور مضارب متعهد است که نسبت به انجام موضوع مضاربه اقدام نماید و مدت تلف شده مذکور توسط بانک محاسبه و بر مدت قرارداد اضافه خواهد شد.

تبصره: استناد به فورس ماژور در طول مدت قرارداد، مدت توافق شده یا مدت تعیین شده قابل پذیرش است و با انقضای مدت‌های مذکور، استناد مضارب به فورس ماژور موضوعیت نخواهد داشت.

ماده (۲۷) - طرفین قرارداد حاضر یا احد از آنها می‌توانند در صورت بروز اختلاف در مواد این قرارداد و به منظور رفع اختلاف با رعایت شرایط مندرج در دستورالعمل داوری (حکمیت) بانکداری مشارکت در سود و زیان (PLS) و زیرسیستم مشارکت مالی مضاربه MFS و زیرسیستم مشارکت مالی جعاله JFS و با لحاظ قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی موضوع را به هیات داوران ارجاع نمایند.

این قرارداد در ۲۷ ماده و ۴ تبصره و بر اساس توافق طرفین و همچنین بر اساس طرح بانکداری مشارکت در سود و زیان (PLS) و زیرسیستم مشارکت مالی مضاربه MFS و زیرسیستم مشارکت مالی جعاله JFS بدون آنکه در مفاد آن اختلافی باشد تنظیم گردید. مضارب و متعهد/متعهدین حق هرگونه ایراد و اعتراضی را نسبت به اقدامات بانک به منظور وصول مطالبات خود و ایفاء تعهدات مضارب را در هر مرحله از عملیات اجرایی از طریق اجرای ثبت و سایر مراجع قانونی از خود سلب و اسقاط نمودند.

ماده (۲۸) - این قرارداد بر اساس توافق طرفین و بر طبق مقررات جاری بر طرح مشارکت در سود و زیان (PLS) و طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) و طرح مشارکت مالی جعاله (JFS) تنظیم و امضاء کنندگان قبول نمودند که کلیه مندرجات قرارداد و مفاد مندرج در دستورالعمل‌های طرح مشارکت در سود و زیان (PLS) و طرح مشارکت مالی مضاربه (MFS) و طرح مشارکت مالی جعاله (JFS) و اصلاحیه‌های مترتب بر آنها را پذیرفته و نسبت به آن هیچگونه اختلافی ندارند. (k124).

امضاء بانک:

نام و امضاء راهن:

نام و امضاء مضارب: